

Unitalent

Biodlarnas medlemsundersökning 2022

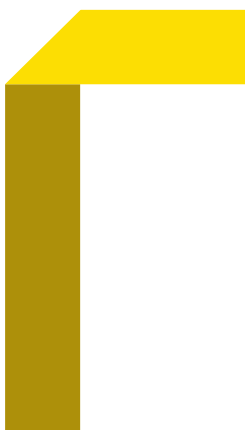
Uppdrag för Sveriges Biodlares Riksförbund

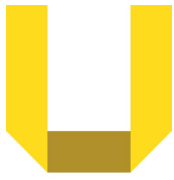
December 2022

Rapportförfattare:

Agnes Wide

Klara Jarebjörk Tapper

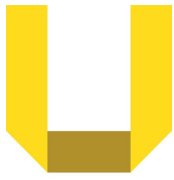

Unitalent

Förord

Denna studie har genomförts under hösten 2022 av två studentkonsulter på Unitalent, Agnes och Klara. Unitalent är en länk mellan studenter vid Linköpings Universitet och näringslivet i Östergötland. Genom tidsbestämda konsultuppdrag stärker Unitalent företag, organisationer och offentlig sektor med talanger från universitetet. Agnes och Klara, rapportens författare, studerar båda femte året på civilingenjörsprogrammet på Linköpings Tekniska Högskola.

Unitalent

Inledning

I följande avsnitt presenteras arbetets bakgrund, metoden som nyttjats och eventuella felkällor som är viktiga att ta hänsyn till vid tolkning av resultatet. I bakgrunden till arbetet presenteras såväl Sveriges Biodlarens Riksförbund mer djupgående och syftet med studien som genomförts.

Bakgrund

Sveriges Biodlars Riksförbund, hädanefter benämnt som Biodlarna, är en intresseorganisation för landets biodlare. Drygt 270 lokalföreningar är idag anslutna till förbundet. Dessa lokalföreningar är uppdelade i 25 distrikt som tillsammans har ca 15 000 medlemmar över hela Sverige. Biodlarnas uppdrag kan sammanfattas i två områden; dels att finnas till och göra nytta för förbundets medlemmar, dels att göra nytta för biodlingen. I och med detta bedriver Biodlarna ett omfattande arbete för att knyta kontakter med myndigheter och andra organisationer som kan påverka och ha betydelse för biodlingsverksamheten. Det kan exempelvis innebära påverkan av lagar och förordningar eller att skapa ekonomiska resurser för medlemmarnas, lokalföreningarnas eller distriktens verksamheter. Arbetet kan även innebära att marknadsföra biodling för att öka medvetenheten i samhället kring biodling och få fler att vilja bli biodlare. Riksförbundet är medlem i flertalet internationella biodlarorganisationer och genom medlemskap i Lantbrukarnas Riksförbund företräder Biodlarna även i COPA/COGECA som arbetar i Bryssel. Detta möjliggör för Biodlarna att påverka beslut som fattas där och som berör biodlingen även utanför Sveriges gränser.

I denna rapport presenteras resultatet av den medlemsundersökning som genomförts av Unitalent på uppdrag av Biodlarna under hösten 2022. Syftet med undersökningen är att kartlägga medlemmarnas upplevelse av samt åsikter kring förbundets arbete, för att kunna använda resultatet av detta för förbundets framtida utvecklingsarbete. Undersökningen fokuserar på att ge underlag till förbättringsmöjligheter för föreningen och medlemskapet som erbjuds. Detta görs genom att undersöka hur nöjda medlemmarna är med lokalföreningarnas såväl som distriktens arbete, men även hur kunskapsspridningen kan utvecklas och förbättras inom förbundet.

Metod

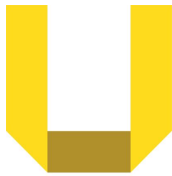
Nedan presenteras metoden som använts för undersökningen; datainsamling, enkätutformning och databehandling samt presentation av resultatet.

Datainsamling

Datainsamling skedde genom en webbenkät som skickades ut via e-post till alla medlemmar i förbundet som har en e-postadress registrerad i medlemsbasen. Totalt skickades enkäten ut till 14 574 medlemmar och 5077 svar genererades. Svarsandelen var således 35% för årets medlemsenkät, vilket är en minskning med 16 procentenheter från undersökningen som genomfördes år 2020. Enkäten var öppen från den 7 oktober 2022 till den 13 november 2022. Utöver det första utskicket som gjordes skickades två påminnelser, varpå en skickades ut under den sista svarsdagen.

Enkätutformning och databehandling

Enkäten som användes i denna undersökning har utformats utifrån synpunkter från Biodlarnas ordförande och förbundets kanslichef. Detta har mynnat ut i 19 frågor samt två eventuella tillägsfrågor, beroende på respondentens tidigare svar. Utöver synpunkter från riksförbundets representanter har enkätens struktur från 2020 och 2018 används som utgångspunkt. Dessa har sedan modifierats efter förbundets nuvarande behov och feedback som medlemmar gett under tidigare undersökningar. Enkätens frågor har delats upp i följande fyra områden;

Unitalent

- Personlig information
- Frågor kring respondentens biodlings verksamhet
- Frågor kring medlemskapet och engagemanget i riksförbundet
- Tankar om kanaler för informationsspridning

Den första svarsdelen har således behandlat respondentens kön, ålder, distriktstillhörighet och antal år som biodlare. Detta har därefter kunnat användas för att analysera svaren och upptäcka eventuella trender. Som tidigare nämnts har frågelogik nyttjats för två av frågorna, vilket således inneburit att respondenten behövt svara på en följdfråga med koppling till den redan besvarade frågan. Exempelvis behandlade en fråga prissättning på honung, vilket endast var intressant att besvara för de biodlare som faktiskt säljer honung. Observera att ett antal frågor kunnat besvaras med fler än ett svarsalternativ. Resultaten på dessa frågor har presenterats som procentandel av alla respondenter för vardera alternativ, oavsett hur många svar som angetts.

Presentation av resultat

Utöver den sammanställning av data som presenteras i denna rapport och kommer finnas tillgänglig för riksförbundet framöver kommer resultaten presenteras på årsstämman som hålls den 3 december 2022. På detta sätt hoppas författarna till rapporten att viktiga infallsvinklar som återfunnits i svaren från medlemsundersökningens resultat kan komma att direkt påverka riksförbundets arbete i en positiv riktning!

Felkällor

I statistiska undersökningar, såsom denna medlemsundersökning för Biodlarnas Riksförbund, finns en mängd olika felkällor som kan komma att påverka resultatet i större eller mindre utsträckning. I detta arbete har framför allt möjligheten att nå önskad målgrupp varit i fokus och något som har tagits hänsyn till. Även om risken för att hela målgruppen inte återspeglas i resultatet har författarna till rapporten försökt minimera att undersökningens tillvägagångssätt påverkar utfallet på något sätt. När tekniska frågor inkommit från respondenterna har således ett svar skickats så fort som möjligt, och vidare har de mejladresser som nyttjats för enkätutskicken tillhandahållits direkt från kontaktpersonen i förbundet. Observeras bör att ett fåtal av mejladresserna inte var giltiga och således inte kunnat ta emot inbjudan till enkäten, något som författarna dock bedömer påverkat resultatet i ytterst liten utsträckning.

Unitalent

Resultat

I följande avsnitt presenteras rapportens resultat uppdelat i de fyra delarna som ovan specificerats. Resultatet på medlemsundersökningen visualiseras i cirkeldiagram och stapeldiagram beroende på svarskaraktär. På de frågor där en femgradig skala nyttjats har ett medelvärde tagits fram för att ge ett generellt värde för hur medlemmarna upplever den undersökta aspekten. I de frågor där fritextsvar kunnat anges har de vanligaste förekommande orden sammanfattats, istället för att presentera samtliga fritextsvar.

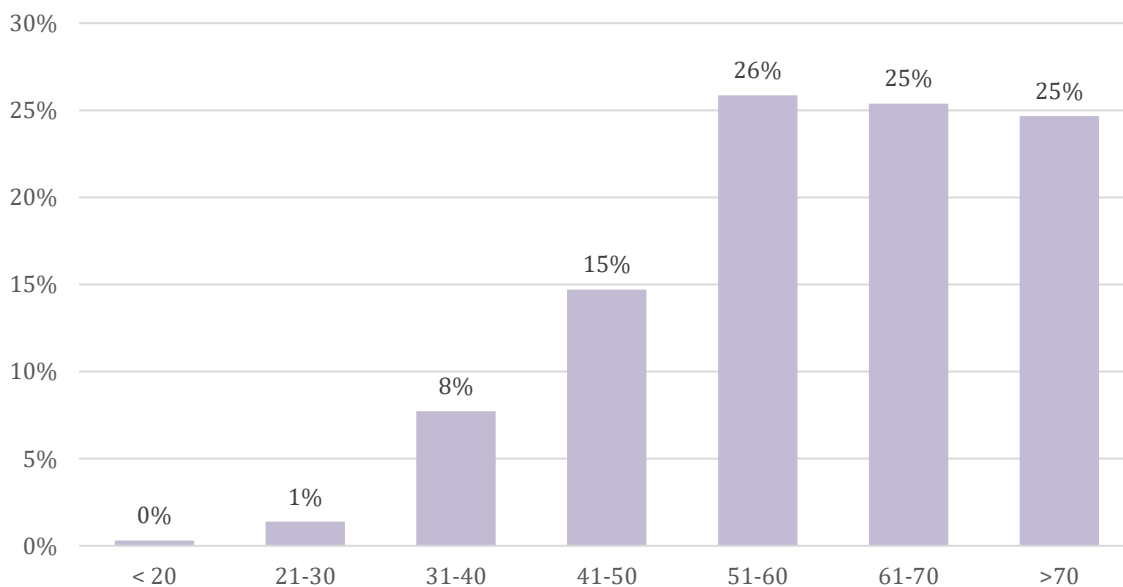
Bakgrundsfrågor

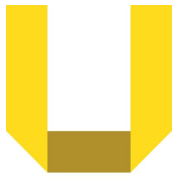
De första fyra frågorna i enkäten ämnar ge en bild av spridningen av kön, ålder och geografi bland förbundets medlemmar såväl som hur länge medlemmarna varit biodlare.

Åldersfördelning

Den största åldersgruppen hos medlemmarna är åldern 51 till 60 år, tätt följt av åldersgrupperna 61 till 70 år samt 70 år och äldre. Medelåldern bland medlemmarna i riksförbundet är 60 år, vilket beräknats utifrån antagandet att medelåldern för respektive åldersgrupp är medelvärdet i det givna intervallet. Detta innebär exempelvis att medelåldern är 25,5 år i åldersspannet 21–30, 35,5 år i åldersgruppen 31–40 år, och på samma vis för resterande åldersgrupper. För åldersspannet över 70 år samt under 20 år har ett snitt för respektive grupp tagits fram baserat på antagande att medelåldern är 78 år respektive 18 år. Observeras bör att åldersgruppen <20 år är relativt liten och således inte påverkar medelvärdet avsevärt, medan medelvärdet för åldersgruppen >70 år mycket väl kan vara högre än 78 år och därmed skulle höja medelvärdet.

Fråga 1: Hur gammal är du?

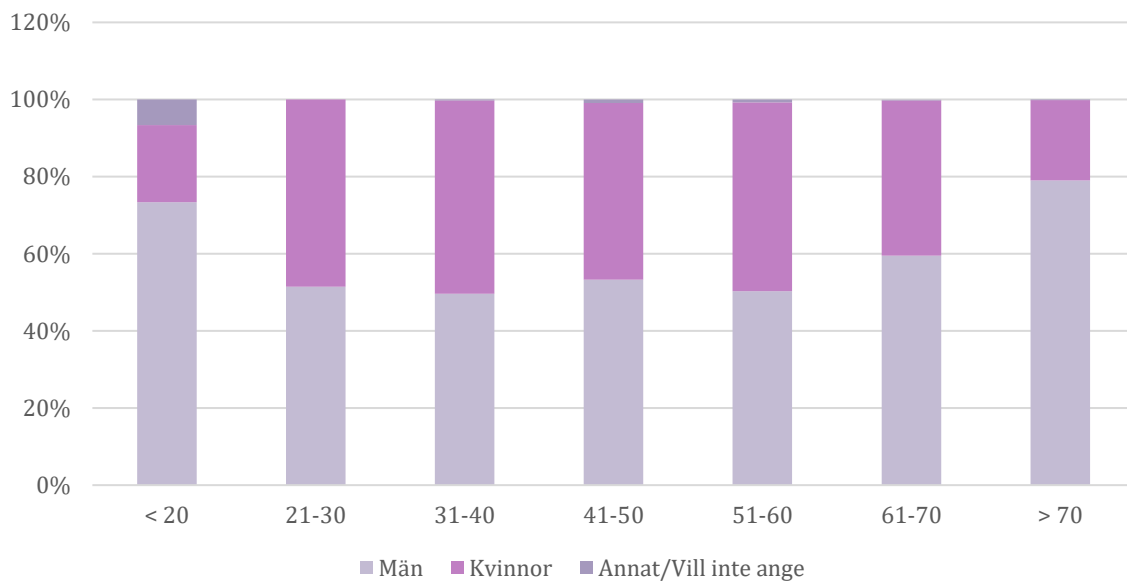

Unitalent

Könsfördelning

Den största delen av riksförbundets medlemmar identifierar sig som män, närmare bestämt 60 % av samtliga medlemmar i förbundet (3052 av respondenterna). I åldersgruppen över 70 år är antalet män som störst. I denna åldersgrupp identifierar sig 988 personer som män, motsvarande 79% av de 1251 respondenter som tillhör åldersgruppen. Andelen kvinnor är som störst till antalet i åldersgrupp 51–60. Av respondenterna har 642 medgett att de identifierar sig som kvinna i åldersgruppen. Totalt har 23 personer uppgett att dem inte vill ange kön eller identifierar sig med ett annat kön än alternativen, vilket motsvarar knappt 0,5% av alla svaren som hämtats in, men hela 10% av de som tillhör åldersgruppen yngre än 20 år.

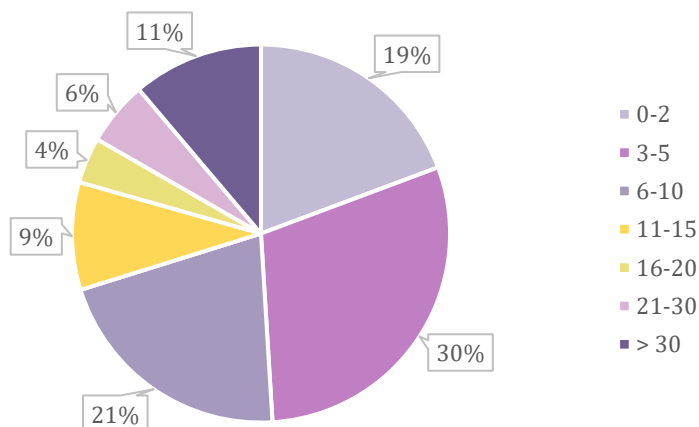
Fråga 2: Vilket kön identifierar du dig med?

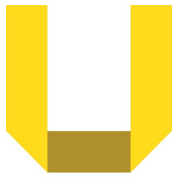

Antal år som biodlare

Enkäten visar att den överlägset största gruppen medlemmar är de som varit biodlare i 3–5 år, följt av de som varit engagerade i 6–10 respektive 0–2 år. De som varit biodlare 16–20 år samt 21–30 år motsvarar minst andel av medlemmarna.

Fråga 3: Hur länge har du varit biodlare?

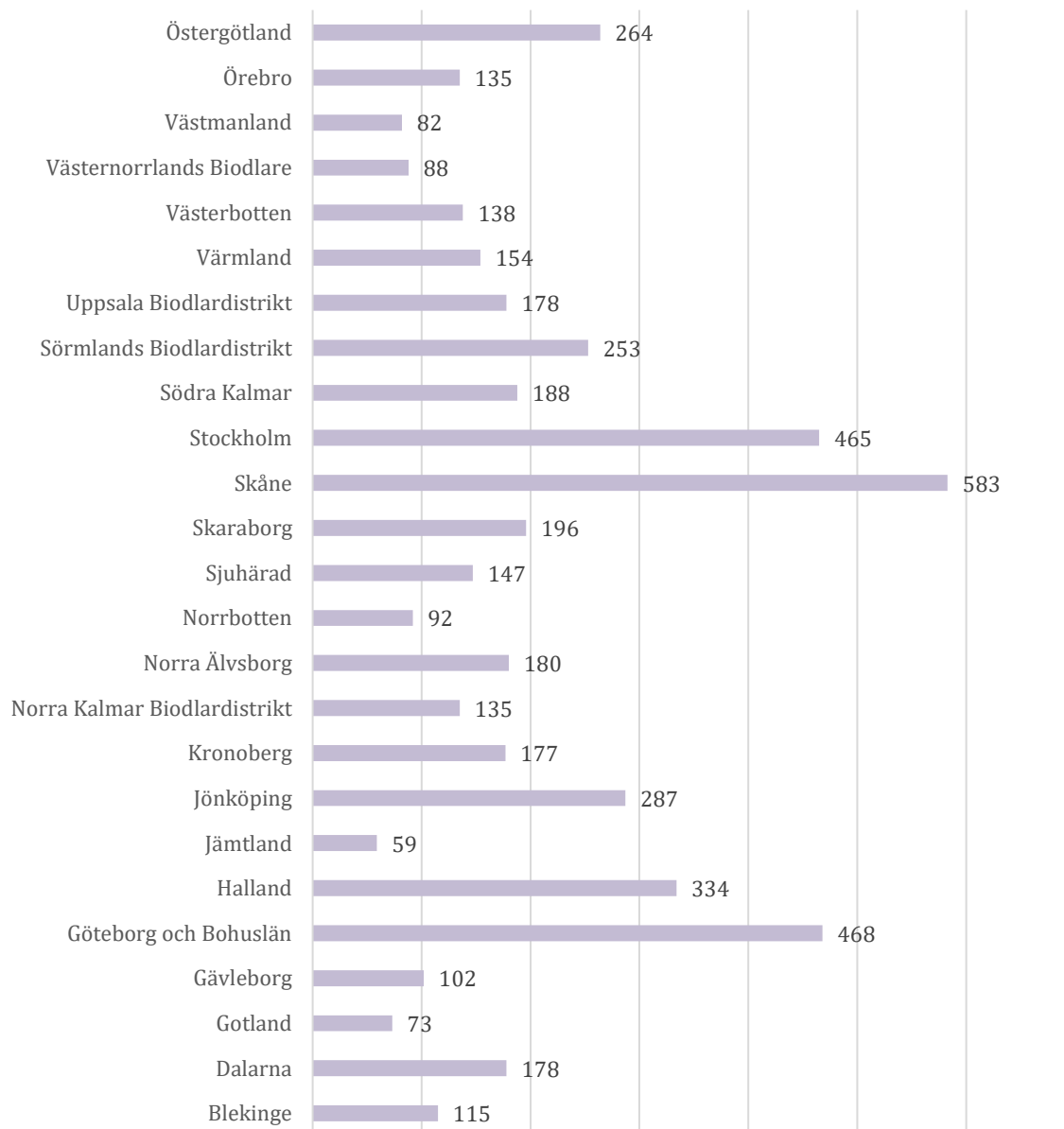

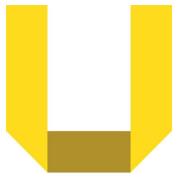
Unitalent

Geografisk spridning

Av respondenterna som besvarat enkäten tillhör störst andel distrikt Skåne, motsvarande 11% av alla respondenter. Därefter är distrikt Göteborg och Bohuslän samt distrikt Stockholm störst, båda representerade med drygt 9% av de som besvarat enkäten. Den geografiska spridningen bland respondenterna är stor, där alla distrikt haft minst 59 medlemmar som svarat på enkäten. Endast 1,4% respektive 1,2% av respondenterna tillhör distrikt Gotland respektive distrikt Jämtland, varpå det sistnämnda endast haft 59 medlemmar som besvarat enkäten.

Fråga 4: Vilket distrikt tillhör den lokalförening du tecknat ditt medlemskap i?

Unitalent

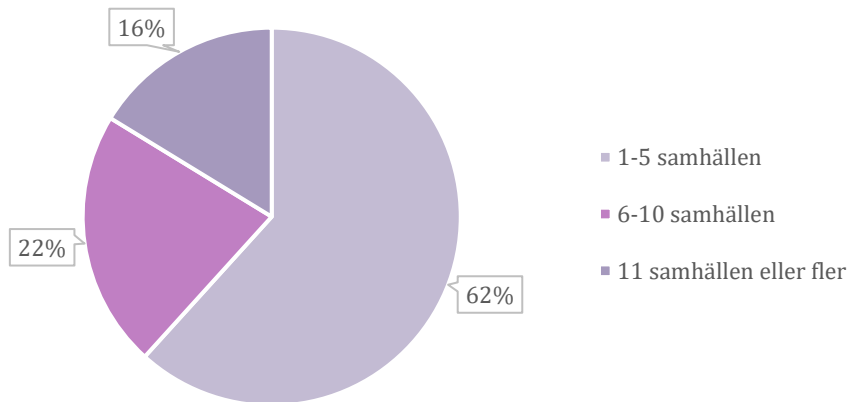
Biodlarens verksamhet

De följande fyra frågorna behandlar den enskilde respondentens biverksamhet. Dels ges en bild av hur många bisamhällen respektive biodlare har, dels ges en bild av hur biodlare ämnar utvecklas i framtiden vad det gäller biodling. Dessutom har biodlarnas uppfattning av marknaden och prissättning för honung undersökts.

Antal bisamhällen

Enkäten visar att en majoritet på 62 % av medlemmarna i förbundet har mellan ett och fem bisamhällen i dagsläget. För resterande del, ungefär en tredjedel av medlemmarna, är det ungefär lika fördelat mellan gruppen av biodlare som har 6–10 samhällen och de som har 11 samhällen eller fler.

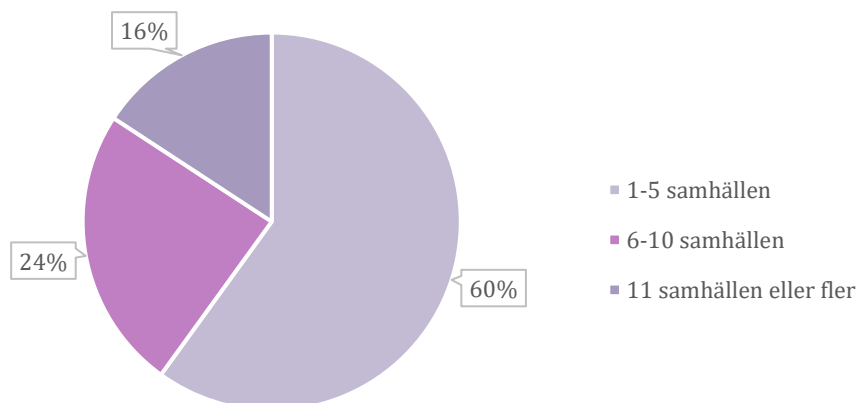
Fråga 5: Hur många bisamhällen har du i dagsläget?

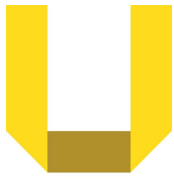

Utveckling av biodling

Statistiken för hur medlemmarna ser på utvecklingen av sin biodling under ett fyraårsperspektiv går i linje med medlemmarnas biodling i dagsläget. Majoriteten uppskattar att de kommer ha ungefär lika många bisamhällen om fyra år som i nuläget.

Fråga 6: Hur ser du på utvecklingen av din biodling?

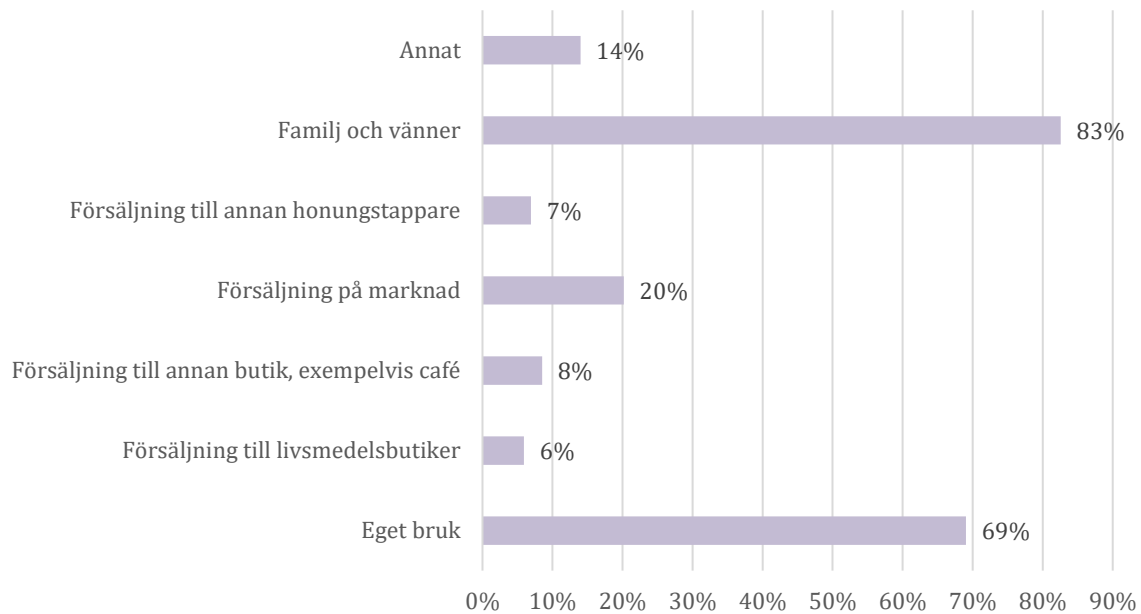

Unitalent

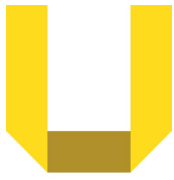
Användning av honung

På frågan "Var hamnar i huvudsak din honung" fick respondenterna möjlighet att besvara frågan med fler än ett svarsalternativ. Av respondenterna har hela 83% besvarat att honungen hamnar hos familj och vänner. Därefter är det vanligaste förekommande svarsalternativet "Eget bruk", med hela 69% som uppgett svarsalternativet i enkäten. Det är ytterst ovanligt att sälja till annan honungstappare, sälja till en butik såsom café och sälja till livsmedelsbutiker enligt resultatet från enkätundersökningen.

Fråga 7: Var hamnar i huvudsak din honung?

Med svarsalternativ "annat" fick respondenterna möjlighet att uppge ett eget svarsalternativ. Då 710 av de som besvarat enkäten uppgett ett fritextsvar har en sammanställning av de ord som mest frekvent förekommer i svarsalternativen gjorts. De 10 vanligast förekommande orden är; försäljning, grannar, egen, arbetskamrater, säljer, gårdsbutik, kollegor, egen gårdsbutik, direkt och på jobbet. Andra ord som förekommit mer än en gång är närområdet, förbipasserande, privatkunder, arbetsplatsen, turister och Facebook.

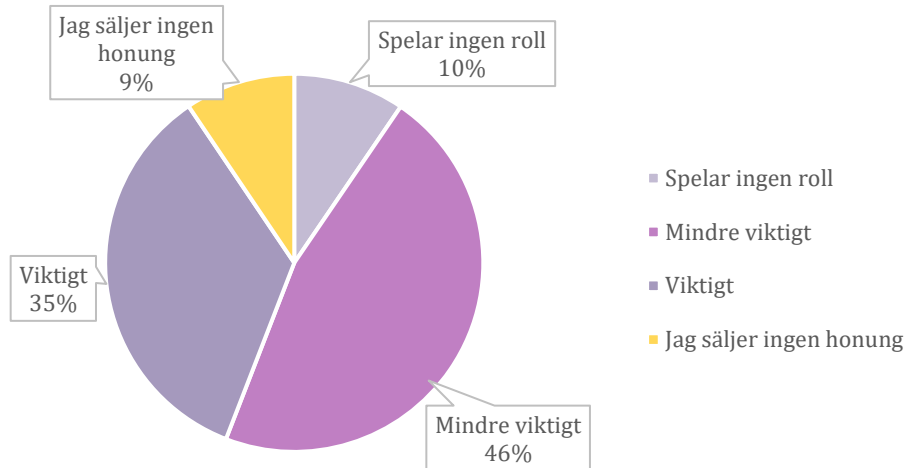

Unitalent

Försäljningspris på honung

Av respondenterna har 35% svarat att försäljningspriset på honung är viktigt och 46% att det är mindre viktigt. De 9% som besvarat att de inte säljer honung har inte fått besvara följdfrågan, som presenteras i nästa avsnitt.

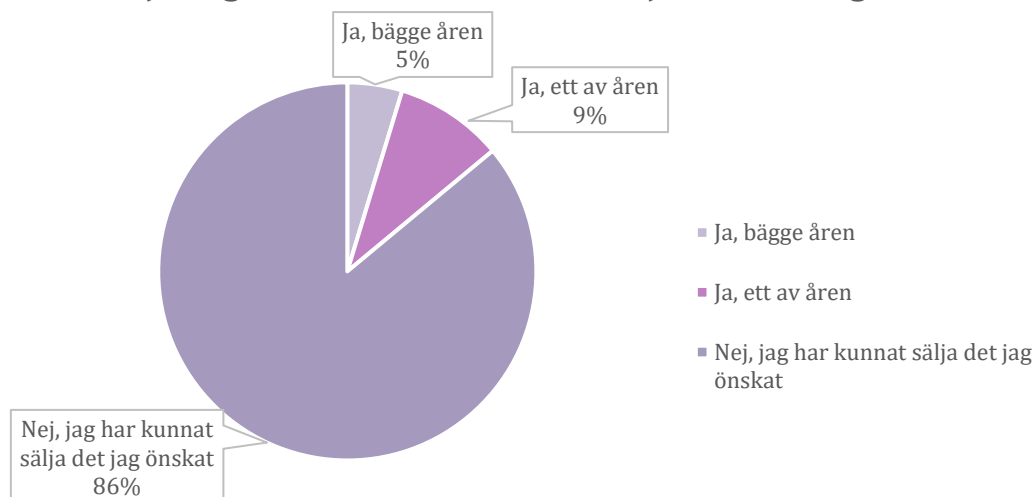
Fråga 8: För mig är ett högt försäljningspris på honung...

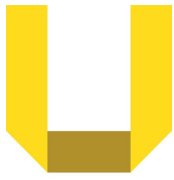

Svårighet att sälja honung

Följande fråga har alla respondenter som ovan antytt att de säljer honung fått besvara, eftersom frågan handlar om försäljning av honung. De 9% av respondenterna som inte säljer honung har inte fått möjligheten att besvara denna fråga. Frågan ämnar besvara om förbundets medlemmar haft svårt att sälja honung under de två senaste åren. En majoritet av medlemmarna i förbundet som säljer honung, 86 %, svarar att de under de senaste två åren har kunnat sälja önskad mängd. Endast 14 % svarar att de har haft svårigheter under det ena eller båda åren med försäljningen av sin honung.

Följdfråga: Har du haft svårt att sälja din honung?

Unitalent

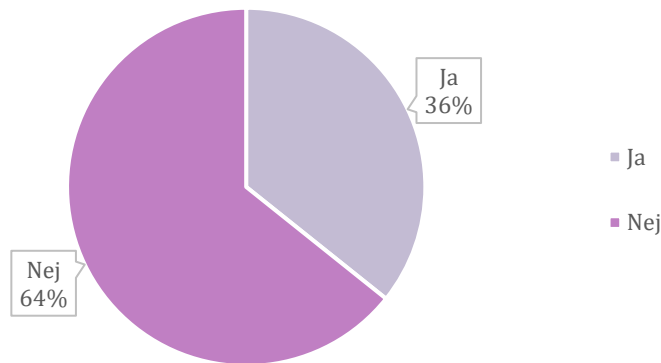
Medlemskap och engagemang i förbundet

I följande frågor besvaras medlemmarnas tankar kring sitt medlemskap och engagemang i förbundet, dels på distriktsnivå, dels i den lokala föreningen. Dessutom undersöks vilka medlemsförmåner som nyttjas av medlemmarna och därtill vilka medlemsförmåner som används i högst frekvens.

Engagemang i distriktet

En majoritet av medlemmarna uppger att de inte deltar i aktiviteter arrangerade av distriktet, medan 36 % svarar att de deltar. Observera att frågan inte besvarar hur ofta medlemmarna deltar i aktiviteter som arrangeras av riksförbundet och således inte ger svar på om medlemmarna engagerar sig regelbundet eller endast vid enstaka tillfällen.

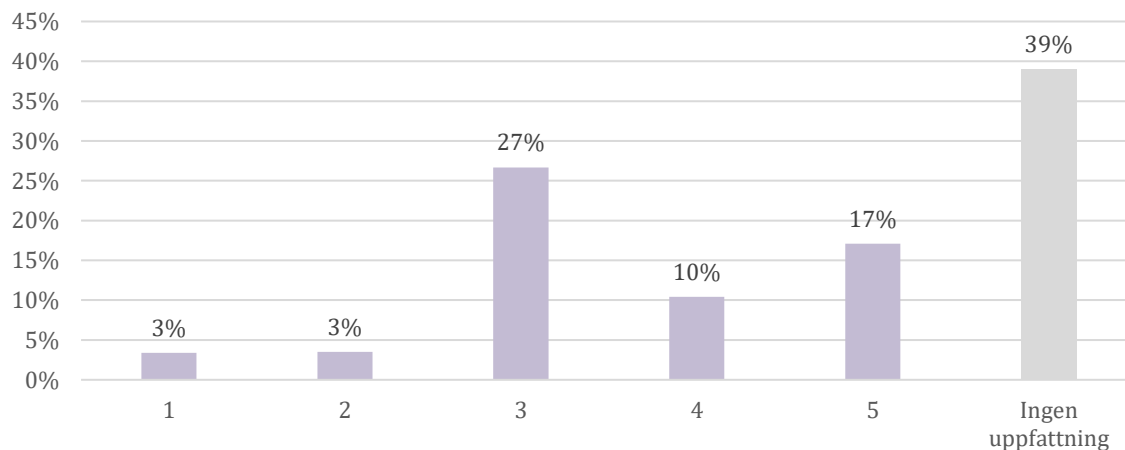
Fråga 9: Deltar du i aktiviteter arrangerade av distriktet?

Upplevelse av arbetet inom distriktet

Av de 3076 (61%) som har graderat arbetet inom distriktet mellan 1 och 5, där 1 motsvarar inte bra och 5 motsvarar mycket bra, har störst andel besvarat 3. Medelvärde av de som besvarat frågan med ett värde mellan 1 och 5 är 3,6 och således högre än 3. Observera att 39% svarat att de inte har uppfattning om hur arbetet inom distriktet är.

Fråga 10: Vad tycker du om arbetet inom distriktet?

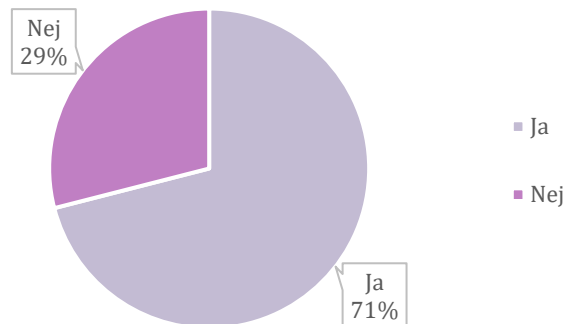

Unitalent

Engagemang i lokalförening

När det gäller engagemanget i den lokala föreningsverksamheten svarar en majoritet, hela 71% av respondenterna, att de deltar. Observera att frågan inte besvarar hur ofta medlemmarna deltar i aktiviteter som arrangeras av riksförbundet, det vill säga om respondenten deltagit vid flera engagemang eller endast vid enstaka tillfällen.

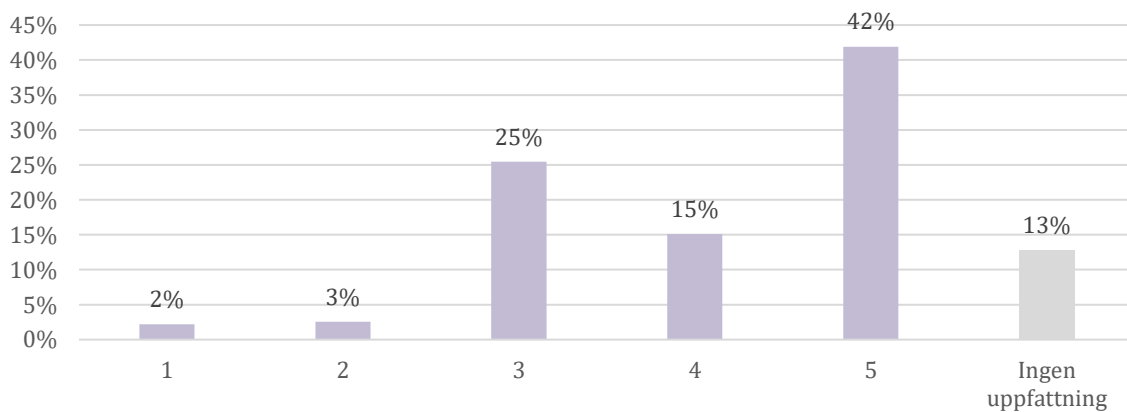
Fråga 11: Deltar du i aktiviteter arrangerade av den lokala föreningen?

Upplevelse av arbetet i lokalförening

Av respondenterna har 13% svarat att de inte har uppfattning av hur arbetet inom lokalföreningen är. Av de 4423 som har graderat arbetet inom lokalföreningen mellan 1 och 5, där 1 motsvarar inte bra och 5 motsvarar mycket bra, har störst andel besvarat 5. Medelvärdet av de som besvarat frågan med ett värde mellan 1 och 5 är 4,1 och således närmare 5 än 3.

Fråga 12: Vad tycker du om arbetet i den lokala föreningen?

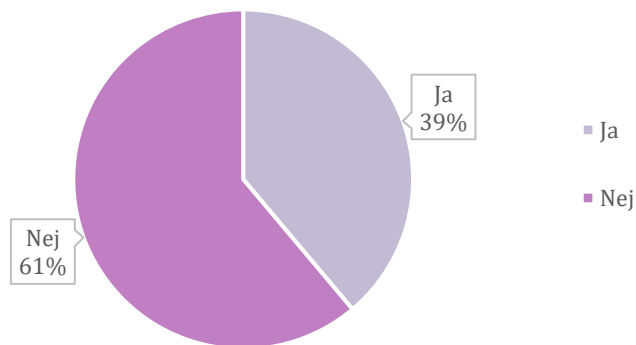

Unitalent

Nyttjande av medlemsförmåner

När det gäller nyttjandet av medlemsförmåner i Biodlarna svarar 61 % att de inte nyttjar förmånerna, medan 39 % svarar att de gör det. I denna fråga specificeras dock inte vilka medlemsförmånerna är, och det finns således en viss osäkerhet i huruvida medlemmarna har koll på om de har nyttjat förmåner eller inte.

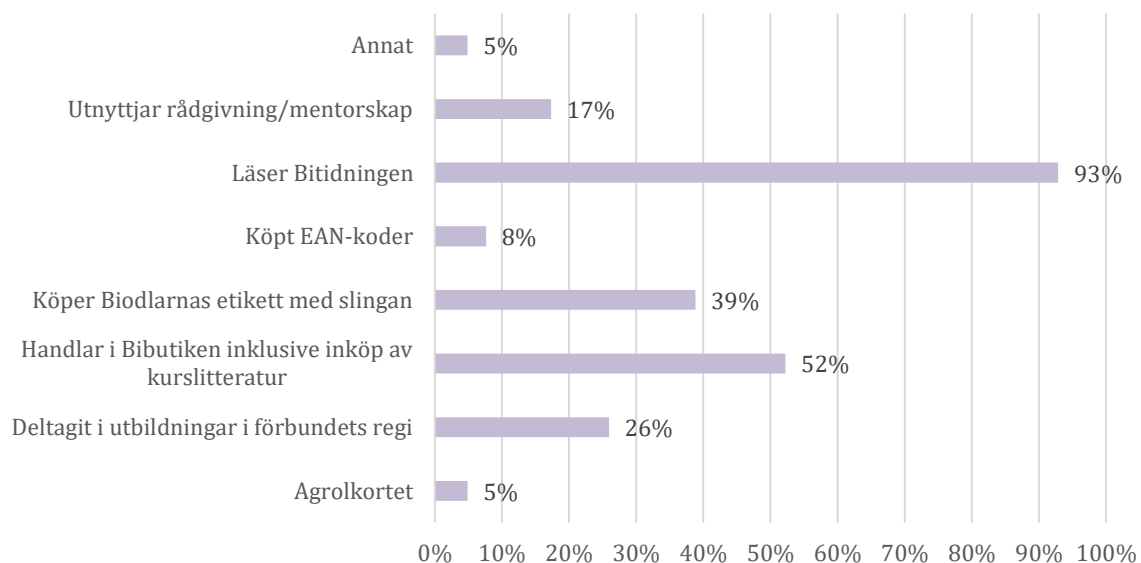
Fråga 13: Har du nyttjat någon av medlemsförmånerna från Biodlarna?

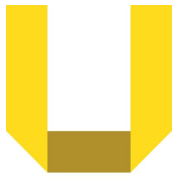

Populära medlemsförmåner

Av de 1966 respondenter som angett att de nyttjar medlemsförmåner, motsvarande drygt 40% av respondenterna, läser i stort sett alla, 93%, bitidningen. Bitidningen är således den mest nyttjade medlemsförmånen. Därefter kommer Bibutiken, som drygt hälften har handlat i, samt köp av Biodlarnas etikett med slingan som nästan 40% nyttjat av de som angett att de har använt medlemsförmåner. 26% av förbundets medlemmar har deltagit i utbildningar enligt enkätsvaren. Agrolkortet har istället endast 5% nyttjat, och lika många har även uppgett fritextsvar kring annan medlemsförmån som nyttjats.

Följdfråga: Vilka av följande medlemsförmåner från Biodlarna har du använt eller använder du dig av?

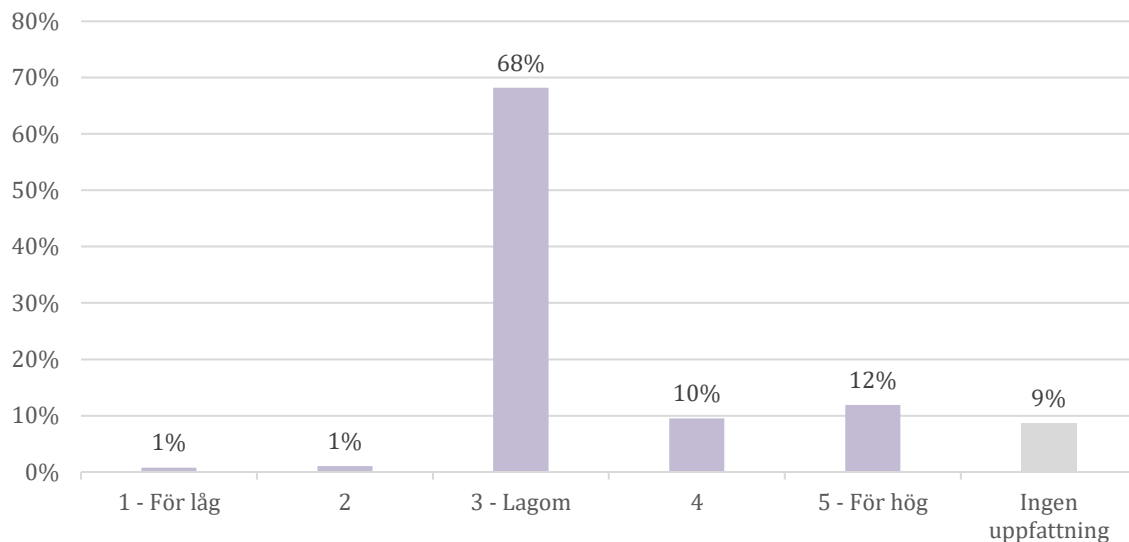
Unitalent

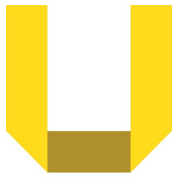
Med svarsalternativ "annat" fick respondenterna möjlighet att uppge ett eget svarsalternativ. Då 96 av de 1966 respondenter som besvarat enkäten uppgett ett fritextsvar har en sammanställning av de ord som mest frekvent förekommer i svarsalternativen gjorts. De fyra ord som förekommit mer än en gång är; bitidningen, rabatter och startpaket.

Nivå på medlemsavgift

Av respondenterna har nästan 70% besvarat att de anser att nivån på medlemsavgiften är på en lagom nivå, det vill säga svarsalternativ 3. Det är endast 2% som upplever att avgiften är för låg, medan 22% upplever att nivån är för hög. Medelvärdet enligt de som besvarat enkäten är således 3,3 för medlemskapsavgiften, vilket tyder på att många upplever att medlemsavgiften är lagom, det vill säga svarsalternativ 3. Drygt 9% har svarat att de inte har någon uppfattning om nivån på medlemsavgiften.

Fråga 14: Vad anser du om nivån på den totala medlemsavgiften?

Unitalent

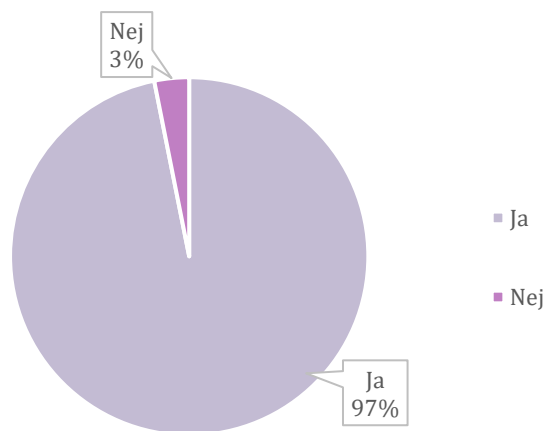
Informationsspridning i förbundet

De sista enkätfrågorna ämnar besvara hur riksförbundets medlemmar vill att informationsspridningen i verksamheten ska ske och inom vilka områden det finns intresse att lära sig mer. Frågorna handlar mer specifikt om bitidningen, hemsidan, hur medlemmarna vill få information samt inom vilka områden det finns ett möjligt kunskapsgap.

Andel som läser bitidningen

Nästan alla medlemmar, hela 97%, uppger att de läser bitidningen. Även om inte frågan besvarar hur ofta medlemmen läser bitidningen tyder detta på att bitidningen är vanlig att läsa bland förbundets medlemmar.

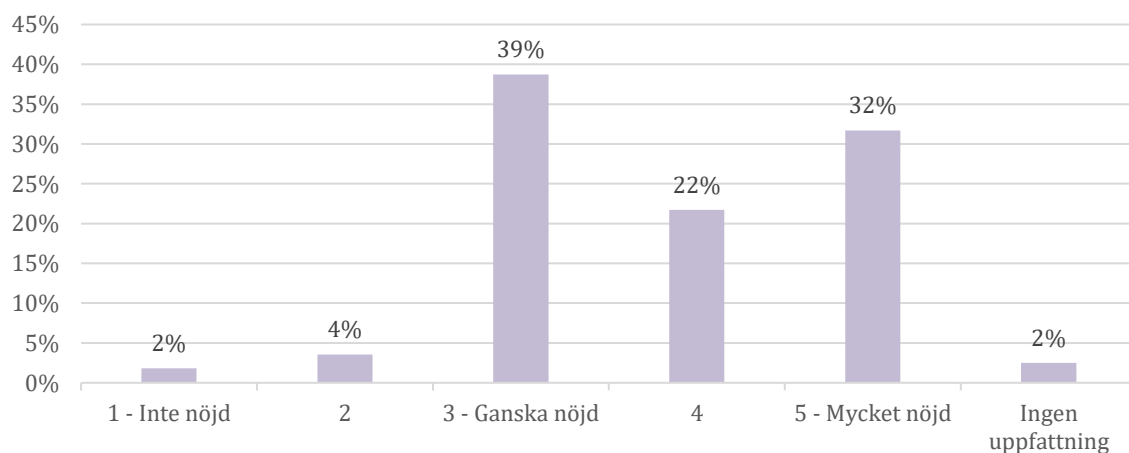
Fråga 15: Läser du Bitidningen?

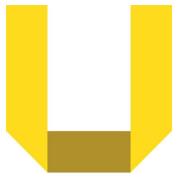

Nöjdhet med bitidningen

Av respondenterna har 2% svarat att de inte har någon uppfattning om bitidningen och därmed inte kan besvara hur nöjda de är. Hela 93% uppger att de är ganska nöjda till mycket nöjda med bitidningen. En tredjedel av respondenterna är mycket nöjda med bitidningen, det vill säga har angett det högsta svarsalternativet 5. Medelvärde är 3,8 för hur nöjda Biodlarnas medlemmar är med bitidningen, vilket tyder på att många av biodlarna uppskattar bitidningen.

Fråga 16: Hur nöjd är du med bitidningen?

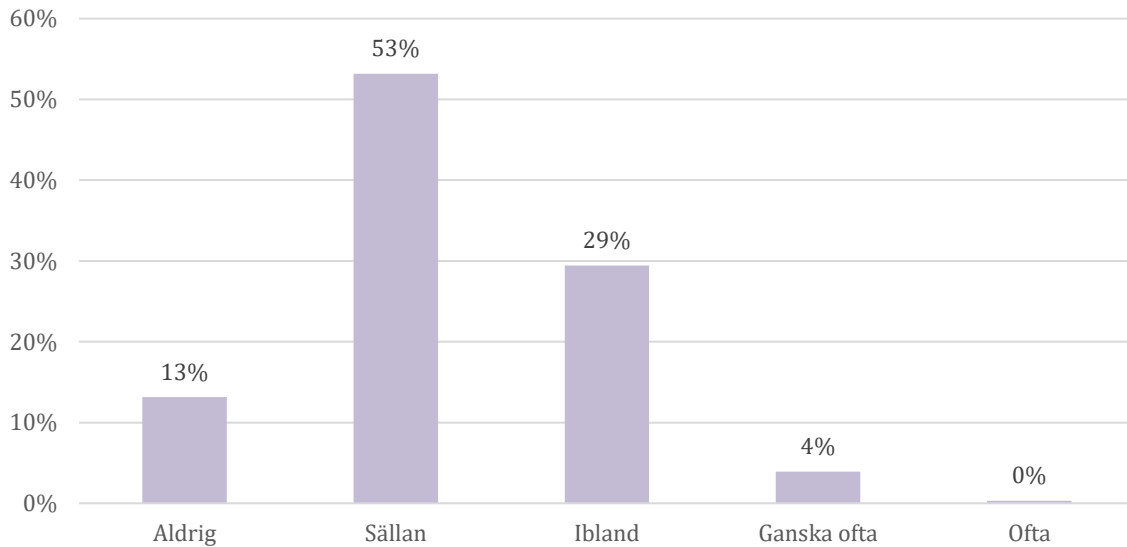

Unitalent

Besöksfrekvens på hemsidan

Enligt enkätsvaren besöker 82% av Biodlarnas medlemmar hemsidan sällan eller ibland, medan hela 13% aldrig använder hemsidan. 4% uppger att de besöker hemsidan ganska ofta.

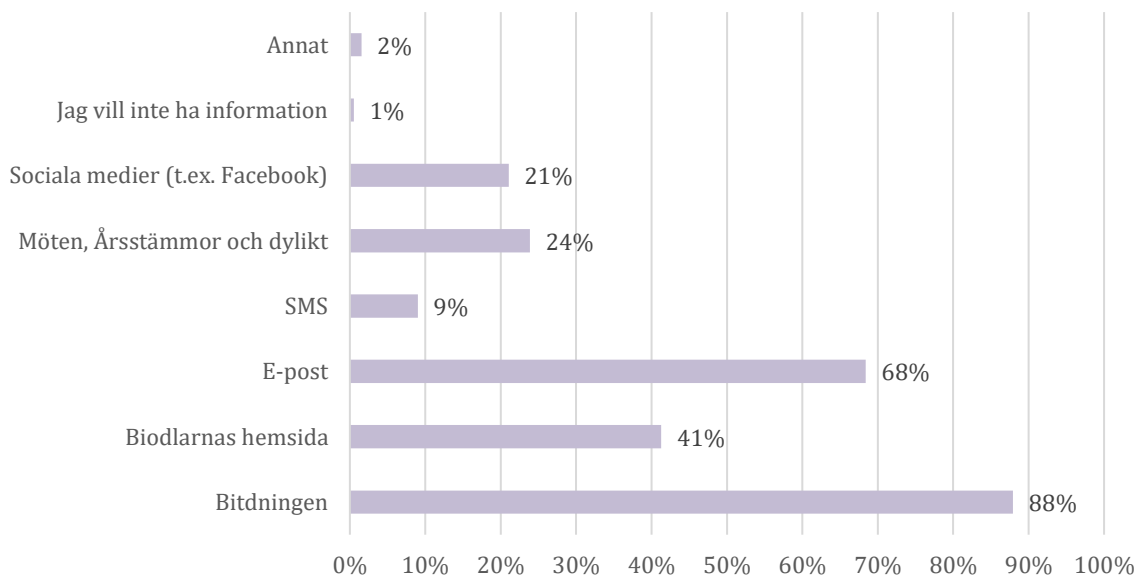
Fråga 17: Hur ofta besöker du hemsidan?

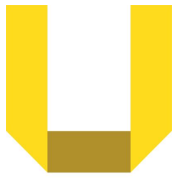

Preferens på informationsflöde

Av respondenterna har 88% uppgett att de vill ha information från Biodlarna genom Bitdningen. Därefter är E-post och Biodlarnas hemsida de vanligaste förekommande svarsalternativen. Det är endast 1% som uppgett att de inte vill ha någon information alls. Av de 2% som uppgett "annat" är de vanligaste förekommande fritextsvaren; bank-id, brev och inte.

Fråga 18: Hur vill du få information från Biodlarna?

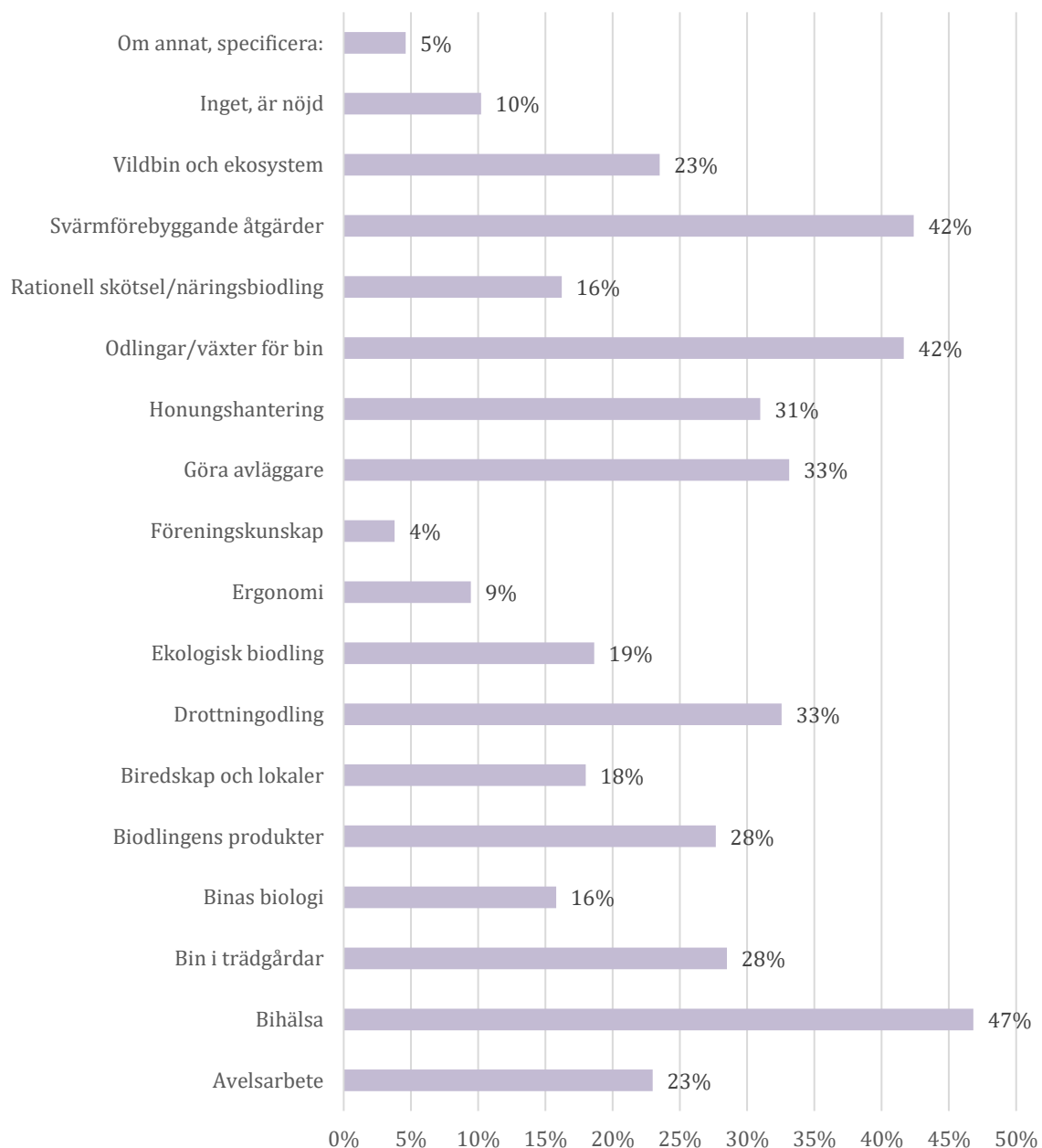

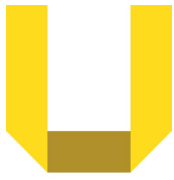
Unitalent

Önskemål att lära sig om

Den sista frågan i enkäten ämnar besvara vad förbundets medlemmar önskar lära sig mer om. De vanligast förekommande svaren är bishälsa, svärmförebyggande åtgärder och odlingar/växter för bin. Föreningskunskap och ergonomi har endast 4% respektive 9% angett att de vill lära sig mer om. 10% av respondenterna uppger att de är nöjda och således inte vill lära sig mer om något specifikt område. Ett antal av respondenterna, närmare bestämt 5%, har uppgett ett annat alternativ än de flervarsalternativ som finns. Bland fritextsvaren var vaxhantering, pollenanalys, topplistikupor, kupor, sorthonung, prissättning och biodlingsprodukter de vanligaste förekommande orden.

Fråga 19: Vad skulle du vilja lära dig mer om?

Unitalent

Analys

I följande avsnitt presenteras en analys av enkätsvaren. Analysen inleds med en jämförelse av årets svar mot undersökningen som genomfördes 2020. Därefter görs en visualisering av enkätsvar för att se hur de varierar med hänsyn till olika variabler.

Jämförelse med tidigare undersökningar

I detta avsnitt presenteras en jämförelse av resultatet av medlemsundersökningen 2022 med det senaste resultatet som presenterades 2020. Observera att svarsfrekvensen för 2020 var 51% jämfört med 35 % för årets undersökning. Det är således en något mindre andel av medlemmarna som återspeglas i årets medlemsundersökning, men trots detta antas jämförelsen ge en någorlunda avspiegling av de förändringar som skett inom förbundet. Frågorna i enkäten har minskat sedan den senaste medlemsundersökningen och uppgår nu till 19 frågor, jämfört med föregående 33 frågor. Att minska antalet totala frågor var ett sätt att försöka få fler medlemmar att svara på enkäten, men trots detta har i år färre medlemmar besvarat enkäten. Nedan presenteras en jämförande analys för respektive del, där de frågor som återfinns i båda undersökningarna har analyserats.

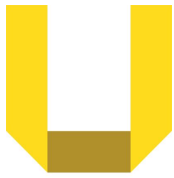
Bakgrundsfrågor

Könsfördelningen i förbundet är liknande den år 2020, där andelen män är något större än andelen kvinnor. Likaså är åldersfördelningen lik, där åldersgruppen 51–60, 61–70 samt >71 är de avsevärt största åldersgrupperna. Medelåldern för riksförbundets medlemmar har ökat sedan 2020 från 57 år till nuvarande 60 år. Detta är således en ökning på 3 år för medelvärdet. I en tidigare medlemsundersökning från 2018 var medelåldern 58 år, vilket således antyder att medelvärdet varit 57–58 år under flera års tid. Observeras bör dock att svarsfrekvensen är lägre i årets medlemsundersökning och således kan det vara fler av åldersgrupp >71 som besvarat enkäten, vilket i sin tur höjt medelåldern. Dessutom har medelvärdet beräknats från ett antagande om en medelålder i denna åldersgrupp, vilket i sin tur har viss felmarginal.

Majoriteten av medlemmarna uppger att de har varit biodlare i 3–5 år, vilket även var det vanligaste förekommande svaret i både undersökningen 2018 och 2020. I år var andelen som svarade 3–5 år 30%, vilket är nästan lika som statistiken från 2020 då andelen som svarade 3–5 år var 28%. I undersökningarna från 2018 och 2020 var den näst största gruppen medlemmar de som har sysslat med biodling i 3 år eller färre än 3 år. I undersökningen från 2020 motsvarade de som sysslat med biodling i 3 år eller mindre 27%, alltså strax under de 28% som svarat 3–5 år. Detta skiljer sig från årets medlemsundersökning, där den näst största gruppen på 21% i stället är de som sysslat med biodling i 6–10 år. De som sysslat med biodling kortast, 0–3 år, utgör i år endast 19% av medlemmarna. Detta antyder att Biodlarna inte har ökat så pass mycket i medlemmar då gruppen av de som är nyast i biodling inte har ökat lika mycket som tidigare år.

Biodlingsfrågor

Enkäten visar att en majoritet på 62 % av medlemmarna i förbundet har 1–5 bisamhällen i dagsläget. Detta är nästan lika med undersökning från 2020 där 61% svarade att de hade 1–5 bisamhällen. En ny fråga för i år är att undersöka hur medlemmarna ser på utvecklingen av sin biodling, genom att svara på hur många bisamhällen de tror att de kommer ha om fyra år. Statistiken för hur medlemmarna ser på utvecklingen av sin biodling under ett fyraårsperspektiv går i linje med medlemmarnas biodling i dagsläget. Majoriteten uppskattar att de kommer ha ungefär lika många bisamhällen om fyra år som i nuläget. Observeras bör dock att de som väljer 1–5 samhällen som alternativ kan ha ett eller två samhällen i nuläget, men tänka sig fyra eller fem samhällen om fyra år, det vill säga en ökning som tillhör samma intervall bland svarsalternativen. Att större delen av medlemmarna väljer samma alternativ för antal bisamhällen om fyra år som i dagsläget behöver alltså inte betyda att medlemmarna inte kommer öka antalet bisamhällen, eftersom varje alternativ innehåller flera olika möjliga antal.

Unitalent

Biodlarnas honung hamnade enligt enkäten som gjordes 2020 fram för allt hos dem själva eller hos vänner, i enlighet med svarsalternativen "säljer till vänner, bekanta och/eller arbetskamrater" samt "för eget bruk och som gåvor". Även om svarsalternativen i år har en annan formulering är det fortfarande "Familj och vänner" samt "Eget bruk" som är det vanligaste förekommande svaret. Observeras bör att i fritextsvaren var "Arbetsplatsen", "arbetskamrater" och "arbetskollegor" alla vanligt förekommande, vilket antyder att många av respondenterna även säljer eller ger bort honung till sina kollegor. Det verkar även finnas medlemmar som nyttjar Facebook till försäljning, eller helt enkelt säljer till förbipasserande på gatan, enligt fritextsvaren som samlats in.

Vidare svarade 24% att de inte säljer någon honung alls i medlemsenkäten som genomfördes 2020, men årets resultat ger en andel på 9%. Det är därmed desto större andel som säljer sin honung av de respondenter som besvarat enkäten 2022. En fråga som lagts till i årets medlemsundersökning är ifall biodlarna haft svårt att sälja honung under de två senaste åren. Hela 86% svarade att de inte haft några problem att sälja honung, medan övriga haft svårt att sälja honung antingen ett eller båda åren. Nästan 50% av respondenterna svarade att priset på honungen de säljer är mindre viktigt.

Medlemskap och engagemang i förbundet

När det gäller medlemmarnas engagemang i distriktet svarar en majoritet på 64% av medlemmarna att de inte deltar i aktiviteter arrangerade av distriktet, medan resterande 36% svarar att de deltar. I undersökningen från 2020 var andelen som deltar i distriktets aktiviteter något lägre, 32% medan andelen i undersökningen från 2018 var hela 44%. I rapporten från 2020 beskrevs hur covid-19-situationen kan vara en möjlig faktor som påverkat det minskade deltagandet, något som även kan antas om årets undersökning då pandemin har pågått under de senaste två åren. Pandemin har påverkat vardagen för många människor, inte minst de äldre i samhället. I och med att Biodlarna har en medelålder på 60 år är det sannolikt många medlemmars sociala och föreningsaktiva liv som har påverkats. Årets undersökning visar dock på en liten ökning från 2020 års nivåer till årets 36% deltagande i distriktsaktiviteter. Detta är något som går i linje med den avtagande pandemin och den minskade påverkan på människors vardagsliv. Utifrån detta antagande kan även slutsatsen dras att deltagandet i distriktsaktiviteter troligtvis kommer fortsätta öka kommande år. Av respondenterna i årets medlemsundersökning har 36% uppgett att de deltar i aktiviteter arrangerade av distriktet, medan hela 71% svarar att de deltagit i aktiviteter arrangerade av lokalföreningen. Motsvarande resultat var 32% samt 68% i undersökningen 2020, vilket indikerar att fler medlemmar engagerar sig. Dessutom var resultatet i medlemsundersökningen 2020 en ökning från 2018.

År 2020 var medelvärdet för hur respondenterna uppfattar arbetet i den lokala biodlarföreningen 4,0. I årets medlemsundersökning har detta medelvärde stigit till 4,1. Respondenterna har även besvarat hur de upplever arbetet inom distriktet båda åren, varpå medelvärdet hamnat på 3,6 både 2020 och 2022. Detta är ett lägre medelvärde än tidigare för distriktet, exempelvis var medelvärdet 3,9 i medlemsundersökningen år 2018. Att medelvärdet för hur distriktsarbetet fungerar minskat medan likvärdigt betyg på lokalföreningen ökat är svårt att besvara på, men en anledning kan vara att engagemang i lokalföreningen har varit möjligt trots efterdyningar av pandemin, medan medlemmarna fortfarande inte engagerat sig i distriktets aktiviteter. Gällande nyttjande av medlemsförmåner är Bitidningen fortsatt den mest nyttjade förmånen, där hela 93% läser Bitidningen. År 2020 var denna andel 86%, vilket å andra sidan var en minskning sedan 2018. "Agrolkortet" tillkom 2020 och resulterade då i 3% nyttjande, vilket höjts två procentenheter i årets medlemsenkät.

Informationsspridning i förbundet

Den mest nyttjade medlemsförmånen är Bitidningen, och nästan alla medlemmar, hela 97%, uppger att de läser Bitidningen. Även om inte frågan besvarar hur ofta medlemmen läser bitidningen tyder detta på att bitidningen är mycket vanlig att läsa bland förbundets medlemmar. På frågan hur nöjda medlemmarna är med Bitidningen svarar hela 93% att de är nöjda med tidningen. Nästan alla medlemmar både läser bitidningen och är nöjda med den. Årets undersökning visar dessutom, liksom undersökningen från 2018 och 2020, att medlemmarna i första hand föredrar att få information genom Bitidningen. Att bitidningen är så pass populär och att medlemmarna föredrar att få information genom denna kan sannolikt ha att göra med

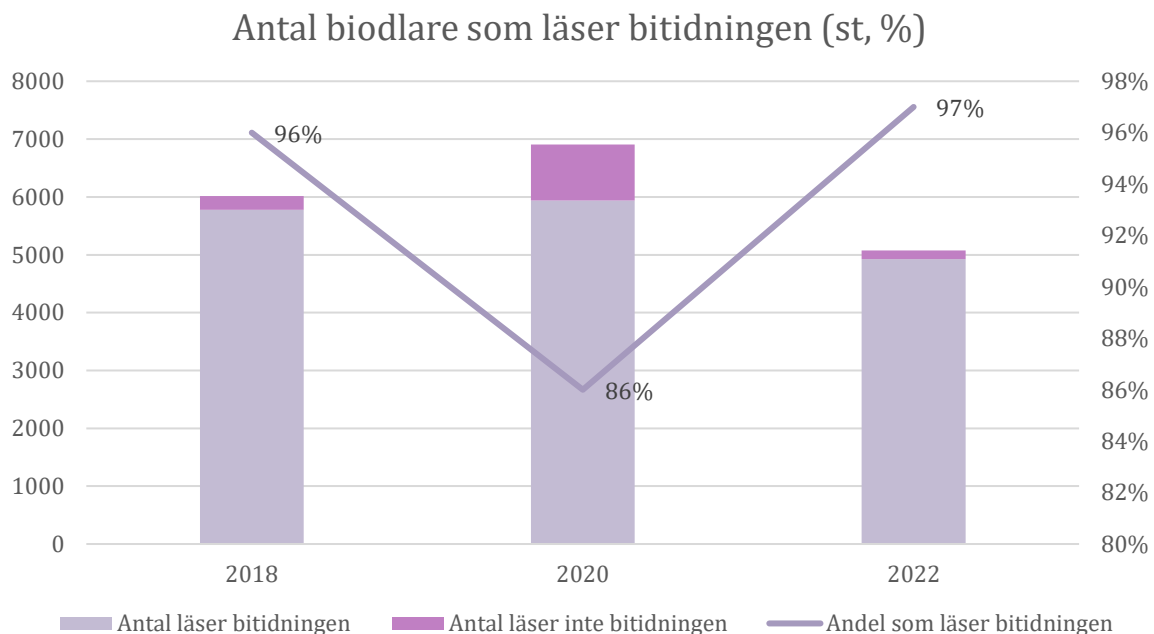
Unitalent

den höga medelåldern på 60 år. Skulle medelåldern sjunka genom att fler yngre personer började med biodling skulle troligen statistiken för detta förändras. Med tiden kan dessutom den digitala kunskapen och intresset öka hos personer, inte minst äldre, något som kan vara värt att tänka på i ett längre perspektiv.

Enligt medlemskapsundersökningen som utfördes 2020 var andelen som aldrig besökte hemsidan 10%. I årets undersökning har denna andel stigit till 13%, vilket är en ökning sedan 2020. År 2016 var andelen endast 8%, men har sedan dess stigit. Slutligen kan även respondenternas svar på frågan "Vad vill du lära dig mer om?" lyftas. Bihälsa, odlingar och svärmförebyggande åtgärder är alla vanligt förekommande svar från de som besvarat enkäten, medan ergonomi och föreningskunskap är de svarsalternativ som minst antal respondenter svarat. I enkäten har 10% svarat att de inte vill lära sig något utan är nöjda, vilket kan antyda på att de är nöjda med vad de lärt sig av riksförbundet hitintills snarare än att information ska sluta skickas ut till medlemmarna i förbundet. Enligt fritextsvaren är medlemmarna intresserade av vaxhantering, pollenanalys, topplistikupor och sorthonung, vilket därmed mycket väl kan vara intressanta områden för förbundet att presentera mer djupgående för medlemmarna i framtiden.

Historiskt antal och andel läsare av Bitidningen

Nedan visualiseras hur det har sett ut i de tre undersökningarna från 2018, 2020 och 2022 när det gäller hur många och hur stor andel av medlemmarna som läser bitidningen. Andelen medlemmar som läser tidningen är mycket högt samtliga år, och är som högst i år med 97% av medlemmarna som besvarat enkäten. Antalet som har angett att de läser bitidningen i år är dock som grafen visar lägre än föregående två undersökningar. Detta beror på att deltagandet i enkäten har varit lägre för 2022 än för de andra åren som enkäten har genomförts bland medlemmarna, vilket gör att andelen som läser tidningen även motsvarar färre antal personer. Genomgående är det dock väldigt vanligt att biodlarna läser bitidningen, vilket även tydliggörs i grafen nedan.

Unitalent

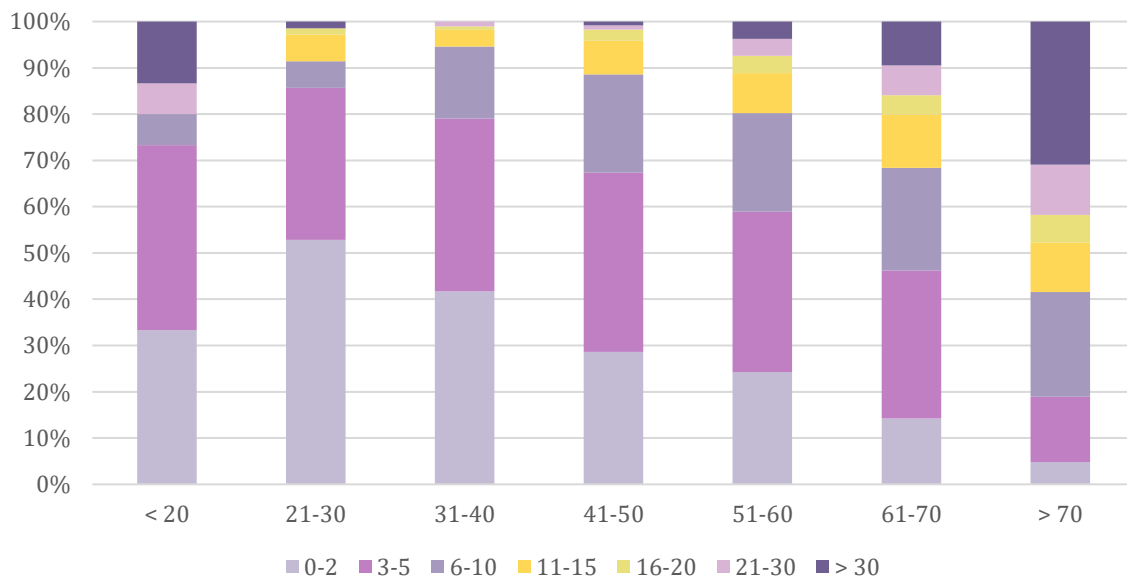
Visualisering av resultatet

Följande avsnitt ämnat visualisera resultaten av de olika frågorna i ett antal diagram som tagits fram. På detta sätt hoppas författarna få fram samband och eventuella trender som biodlarnas riksförbund kan ha nytta av i deras fortsatta arbete.

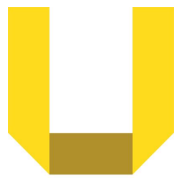
Samband kring ålder

Följande diagram visar samband mellan ålder och antal år som biodlare genom att jämföra resultaten på fråga 1 och fråga 3. Som framgår i grafen ökar antalet år som biodlare med varje åldersgrupp, och att vara aktiv mer än 30 år som biodlare är det vanligaste svarsalternativet för åldersgrupp över 70 år. Å andra sidan är 3–5 år som biodlare det vanligaste svarsalternativet i samtliga andra åldersgrupper, bortsett från 21–30 år där medlemmarna oftast varit biodlare något kortare (0–2 år).

Samband mellan ålder och antal år som biodlare

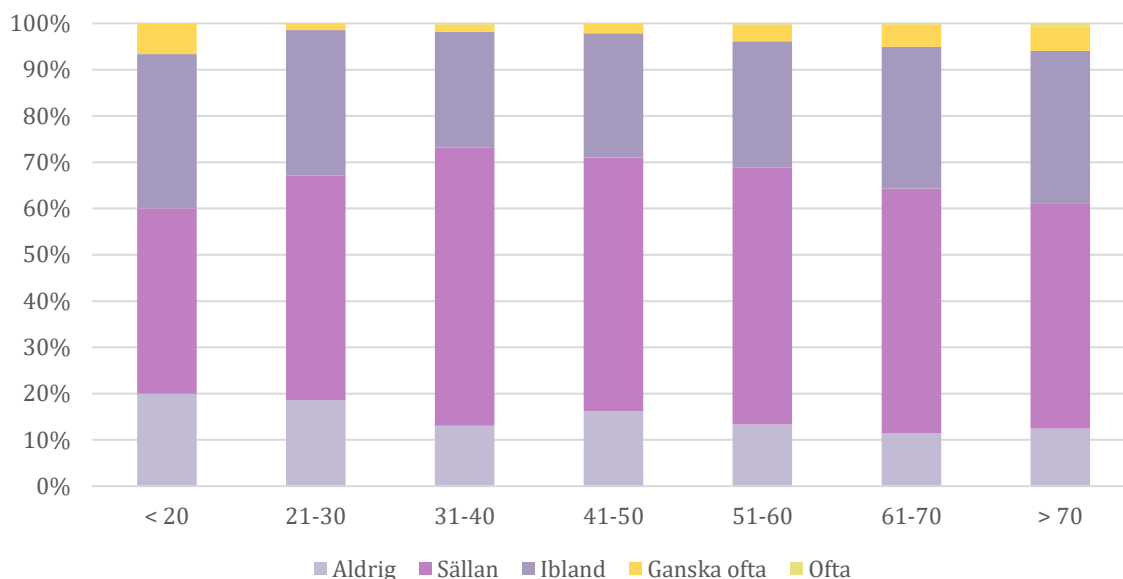

Vidare har samband mellan ålder och hur ofta Biodlarnas hemsida besökts gjorts. Som kan tydas i tabellen nedan är "Sällan" och "Ibland" de vanligaste svarsalternativen, där fördelningen ter sig jämnt över samtliga åldersgrupper. Det är i samtliga åldersgrupper ytterst få medlemmar som besöker hemsidan ofta. Samtidigt är det i princip lika stor andel i alla åldersgrupper som angivit att de aldrig besöker hemsidan. I grafen blir det tydligt att variationen är ytterst liten mellan de olika åldersgrupperna, även om viss variation sker.

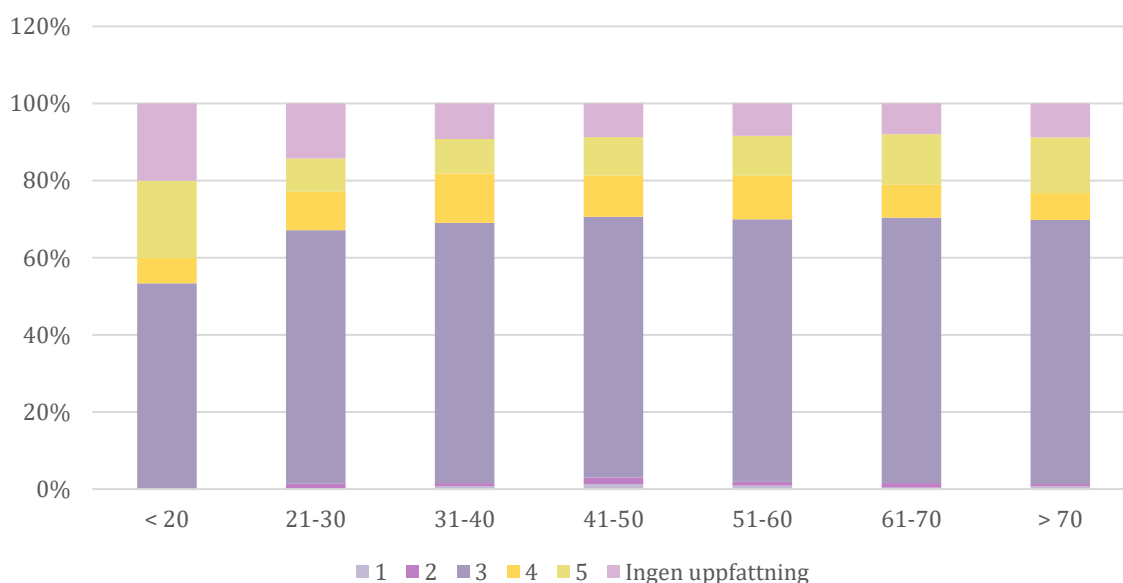
Unitalent

Samband mellan ålder och besöksfrekvens på hemsida

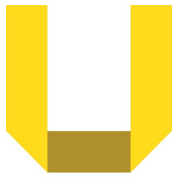

Slutligen har även sambandet mellan ålder och uppfattning av medlemsavgift tagits fram. Som kan tydas nedan har omkring 60% i samtliga åldersgrupper svarat 3, vilket även medfört till medelvärdet på 3,3 för samtliga medlemmar och åldersgrupper. I åldersgruppen yngre än 20 år har medlemmarna i snitt sämre uppfattning om nivån på medlemsavgiften, medan medlemmar i åldern 61–70 har gett högre betyg (5). Dessutom upplever de yngre åldersklasserna i större utsträckning att avgiften är för hög.

Samband mellan ålder och medlemsavgift

Sammanfattningsvis kan en slutsats dras om att variationen mellan åldrarna är relativt liten vad gäller hur ofta biodlarna besöker hemsidan, men något större vad gäller hur länge respondenten varit aktiv biodlare.

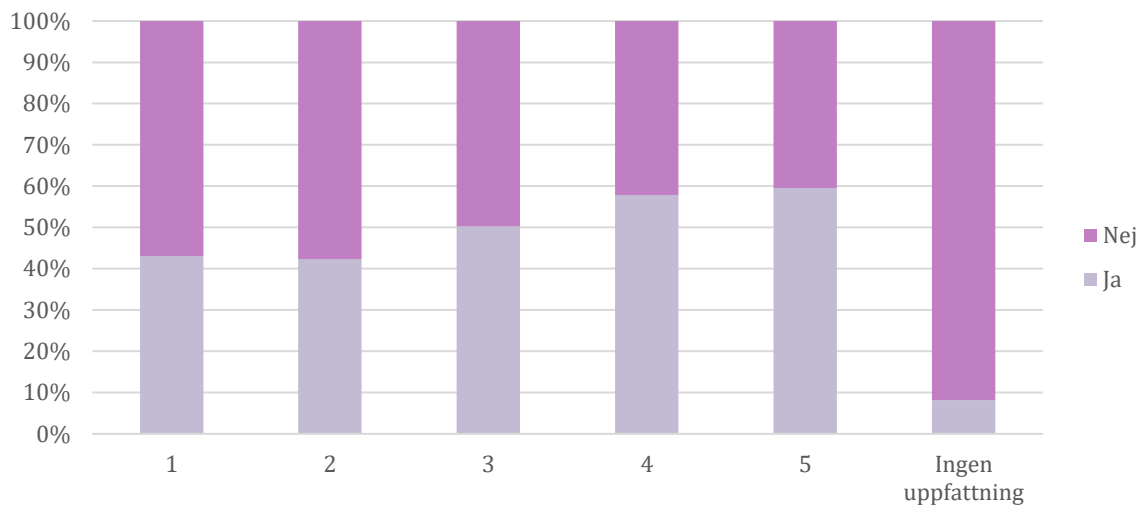

Unitalent

Samband kring frågor gällande distrikt och lokalföreningar

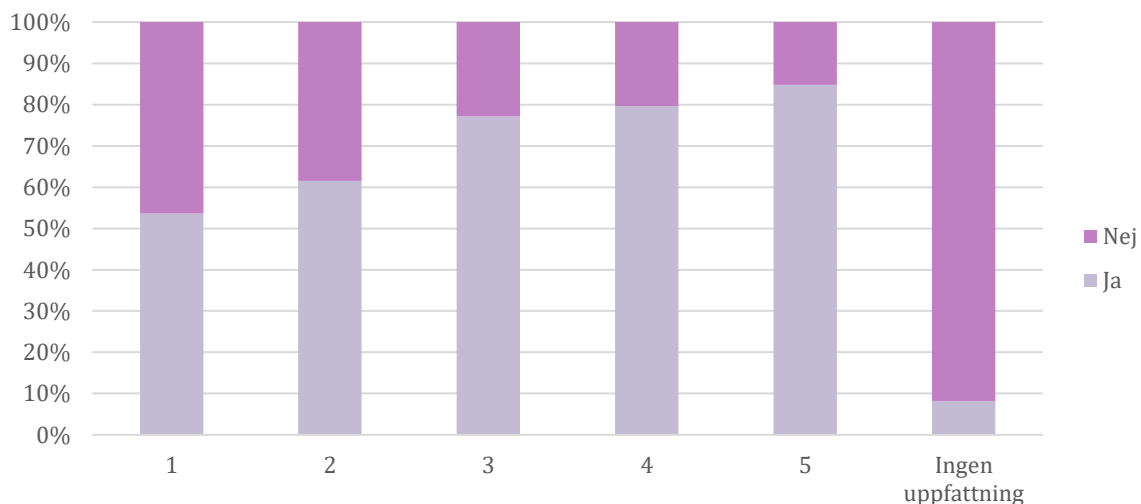
I följande diagram har sambandet mellan uppfattning av arbetet i distriktet, graderat mellan 1 och 5, samt engagemang i distriktet gjorts. På frågan om medlemmen engagerat sig i distriktet har svarsalternativ "Ja" eller "Nej" angivits, där det är klart större andel som inte deltagit i distriktets aktiviteter som inte heller har någon uppfattning om arbetet i distriktet. Av de som betygssatt arbetet i distriktet med 4 eller 5 har över 50% deltagit i aktiviteter, vilket tyder på att högre engagemang också ger högre nöjdhet hos medlemmen.

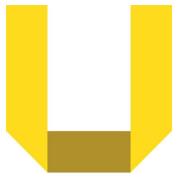
Samband mellan uppfattning av arbetet i distriktet och engagemang i distriktet

Sambandet mellan uppfattning av arbetet i lokalföreningen följer delvis samma mönster som den för distriktet. De som inte deltagit i aktiviteter i lokalföreningen har också sämre uppfattning om arbetet i den lokala föreningen. Som kan tydas nedan är det betydligt större andel som deltar i aktiviteter i den lokala föreningen, något som också avspeglas i medelvärdet som är högre än för distriktet. De som deltagit i aktiviteter har i enkäten gett arbetet i lokalföreningen 3, 4 eller 5.

Samband mellan uppfattning av arbetet i lokalföreningen och engagemang i lokalföreningen

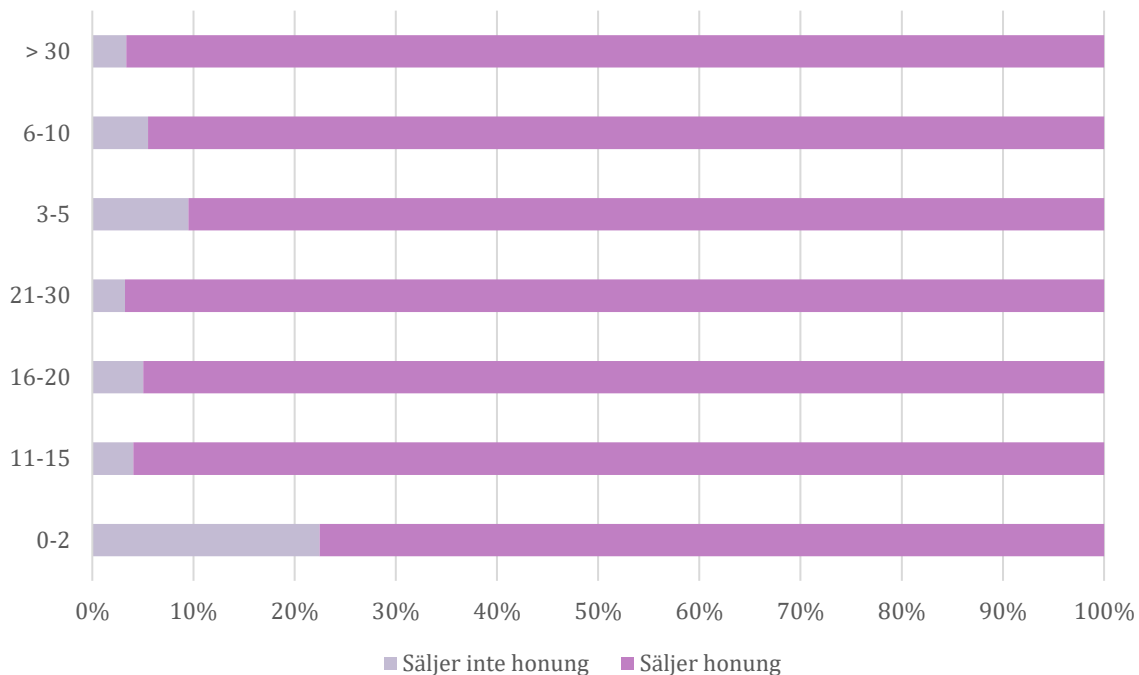

Unitalent

Samband kring försäljning av honung

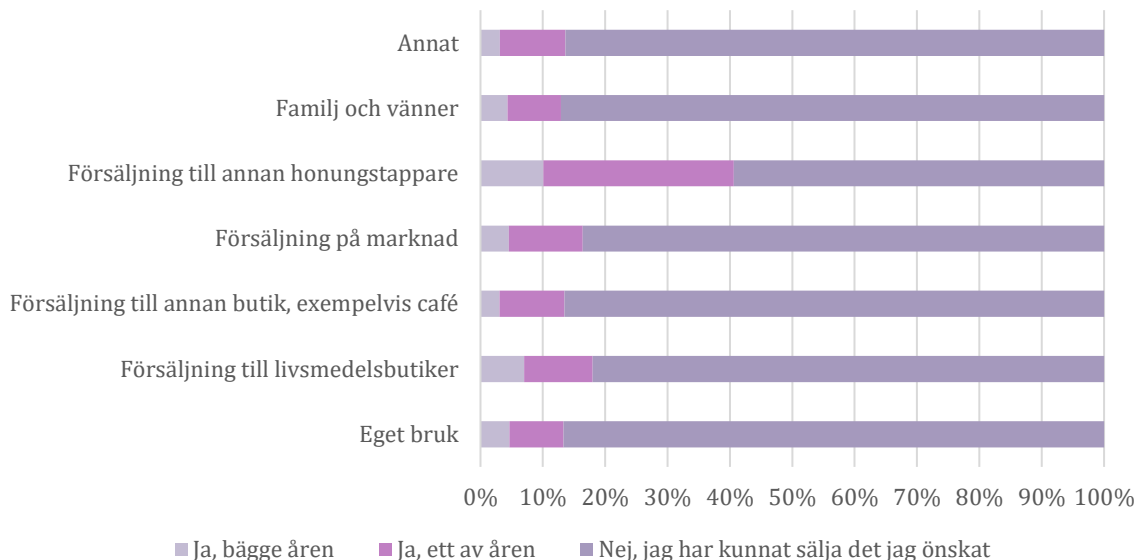
I en av enkätfrågorna fick respondenterna möjligheten att besvara hur viktigt försäljningspris är för dem. Bland svarsalternativen fanns även "Jag säljer inte honung", vilket 479 av respondenterna uppgett. I nedanstående graf kan tydas att bland de som varit biodlare 0–2 år är det vanligast (över 20%) att inte sälja någon honung. Störst andel som uppgett att de säljer honung återfinns i gruppen där respondenterna varit biodlare i mer än 30 år samt 21–30 år. I de följande samband som presenteras kring försäljning av honung har de respondenter som uppgett att de inte säljer honung inte kunnat besvara frågan.

Samband mellan antalet år som biodlare och ifall respondenten säljer honung eller inte

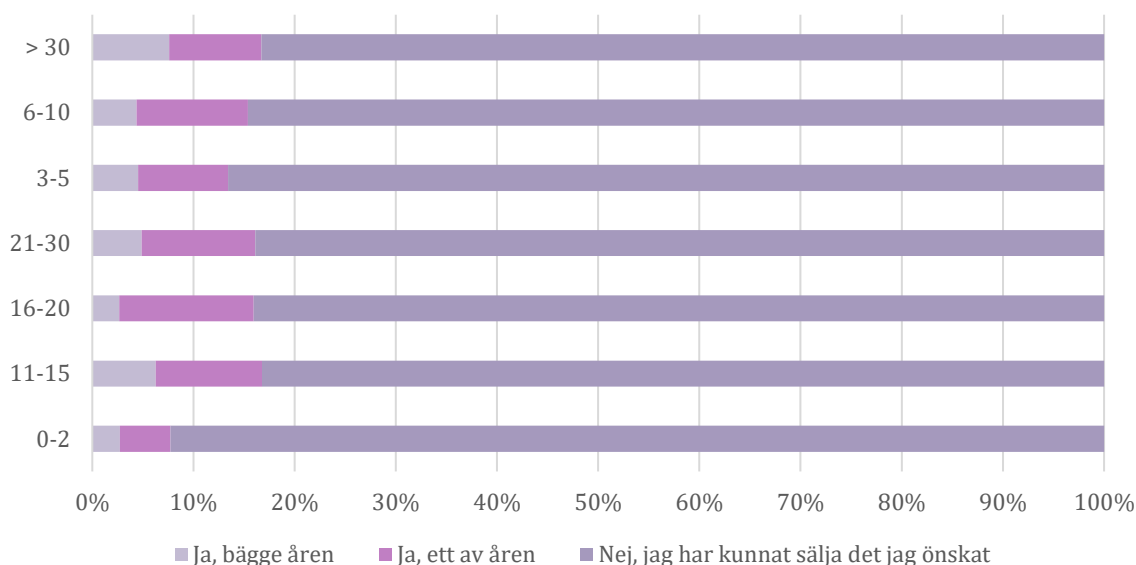
I diagrammet nedan har sambandet mellan svårighet att sälja honung och var biodlarnas honung hamnar gjorts. Observera att de svarsalternativ som är intressanta att studera här är "Försäljning till annan honungstappare", "Försäljning på marknad", "Försäljning till annan butik, exempelvis café" och "Försäljning till livsmedelsbutiker". Som kan tydas i grafen nedan är det framför allt de biodlare som säljer till andra honungstappare som har haft svårighet att sälja honung de senaste två åren. 30% av de som uppgett att de säljer till andra honungstappare har även upplevt problem att sälja ett av de två senaste åren. Generellt har biodlarna kunnat sälja det dem önskat i stor utsträckning, relativt jämnt fördelat beroende på var honungen säljs, såsom till en butik eller på en marknad.

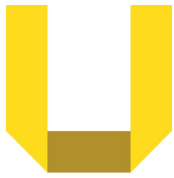
Samband mellan svårighet att sälja honung och var biodlarnas honung hamnar

Vidare har sambandet mellan svårighet att sälja honung jämförts med hur erfaren respondenten är som biodlare. Som kan tydas nedan har de flesta respondenterna kunnat sälja den mängd honung de önskat, över 80% av de som besvarat frågan oavsett hur många år respondenten varit biodlare. De som varit biodlare 16–20 år, 21–30 år respektive över 30 år är de som till störst andel uppgett svårighet med att sälja honungen. Observeras bör dock att det kan vara dessa åldersgrupper som även till störst utsträckning säljer deras honung, medan de som varit biodlare 0–2 år endast nyttjar honungen till eget bruk.

Samband mellan svårighet att sälja honung och hur länge respondenten varit biodlare

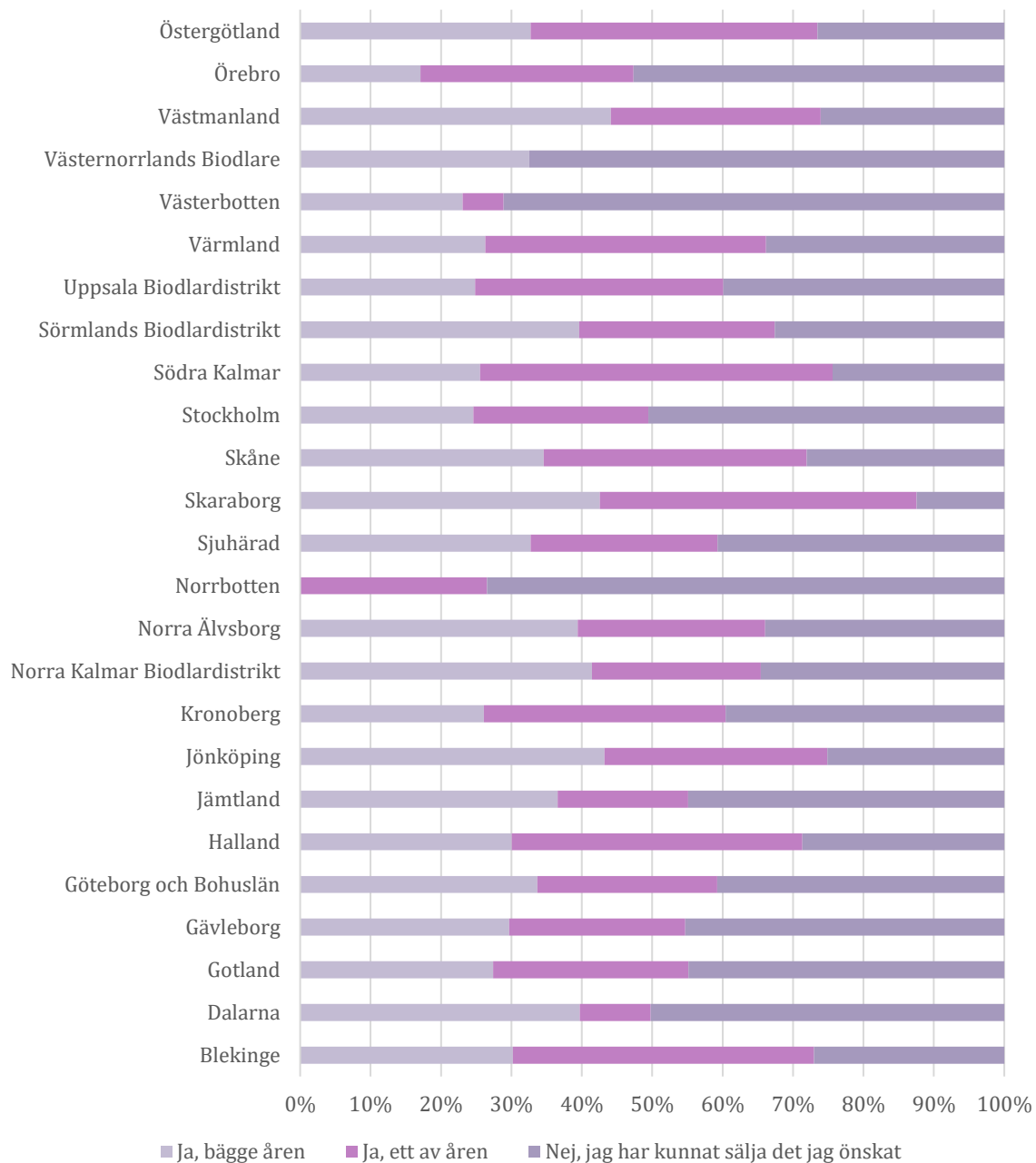

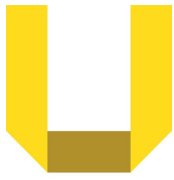

Unitalent

En jämförelse har även gjorts mellan vilket distrikt biodlaren tillhör och om denna har upplevt svårighet att sälja honung under de senaste två åren. Som kan tydas nedan har över 70% angett att de haft svårt att sälja honungen ett eller två av de senaste åren i distrikt Östergötland, Västmanland, Södra Kalmar, Skåne, Skaraborg, Jönköping, Halland och Blekinge. I Skaraborg har endast drygt 10% uppgett att de kunnat sälja önskad mängd. I Norrbotten har 25% uppgett att de haft svårt att sälja honung ett av de två senaste åren, medan resten angett att de kunnat sälja önskad mängd. Distrikt Norrbotten är således det distrikt som verkar ha upplevt minst problem med att sälja honung under det tidsintervall som efterfrågats. Observeras bör dock att antal personer som besvarat enkäten i Distrikt Norrbotten också är bland de lägsta av alla distrikten.

Samband mellan svårighet att sälja honung och distriktstillhörighet

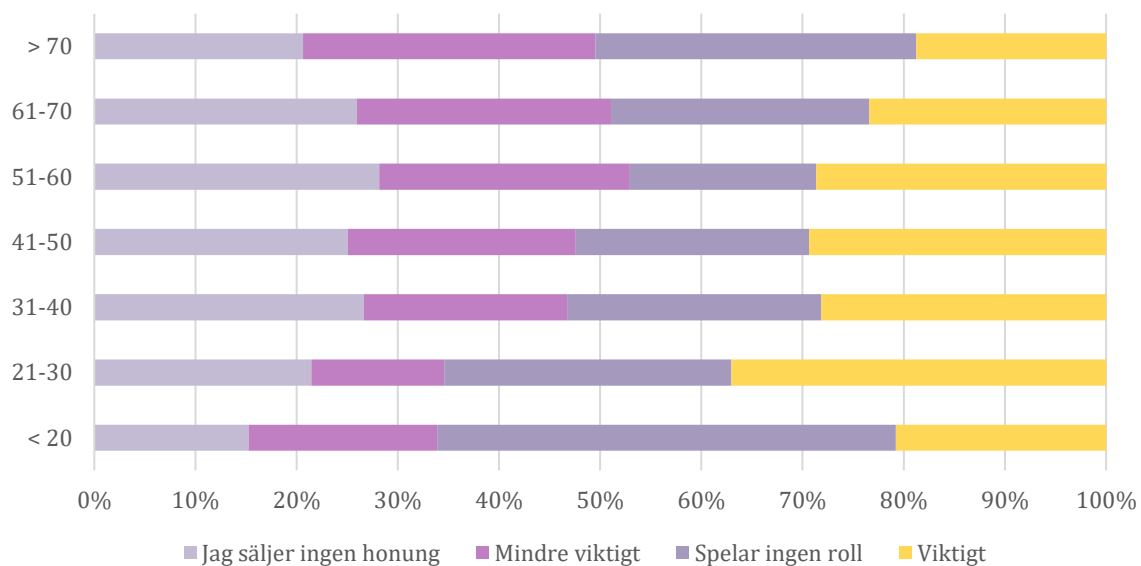

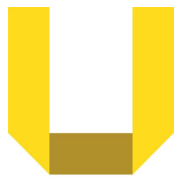
Unitalent

Nedan sammanställs jämförelsen mellan ålder på biodlarna och hur viktigt försäljningspriset på honung är. Som kan tydas är försäljningspriset mycket viktigt för biodlare i åldern 21–30 år, där nästan 40% uppgett "viktigt" som svarsalternativ. I denna åldersgrupp har även minst andel angett att försäljningspriset är mindre viktigt. En anledning till detta kan vara att biodlare i denna ålder säljer sin honung i stor utsträckning och således är beroende av inkomsten som försäljningen genererar. I åldersgruppen över 70 år har flest respondenter angett att försäljningspriset är mindre viktigt, motsvarande nästan 30% av alla i åldersgruppen. Det kan även observeras att det är en stor andel i varje åldersgrupp som angett att försäljningspriset inte spelar någon roll.

Samband mellan ålder och hur viktigt försäljningspriset på honung är

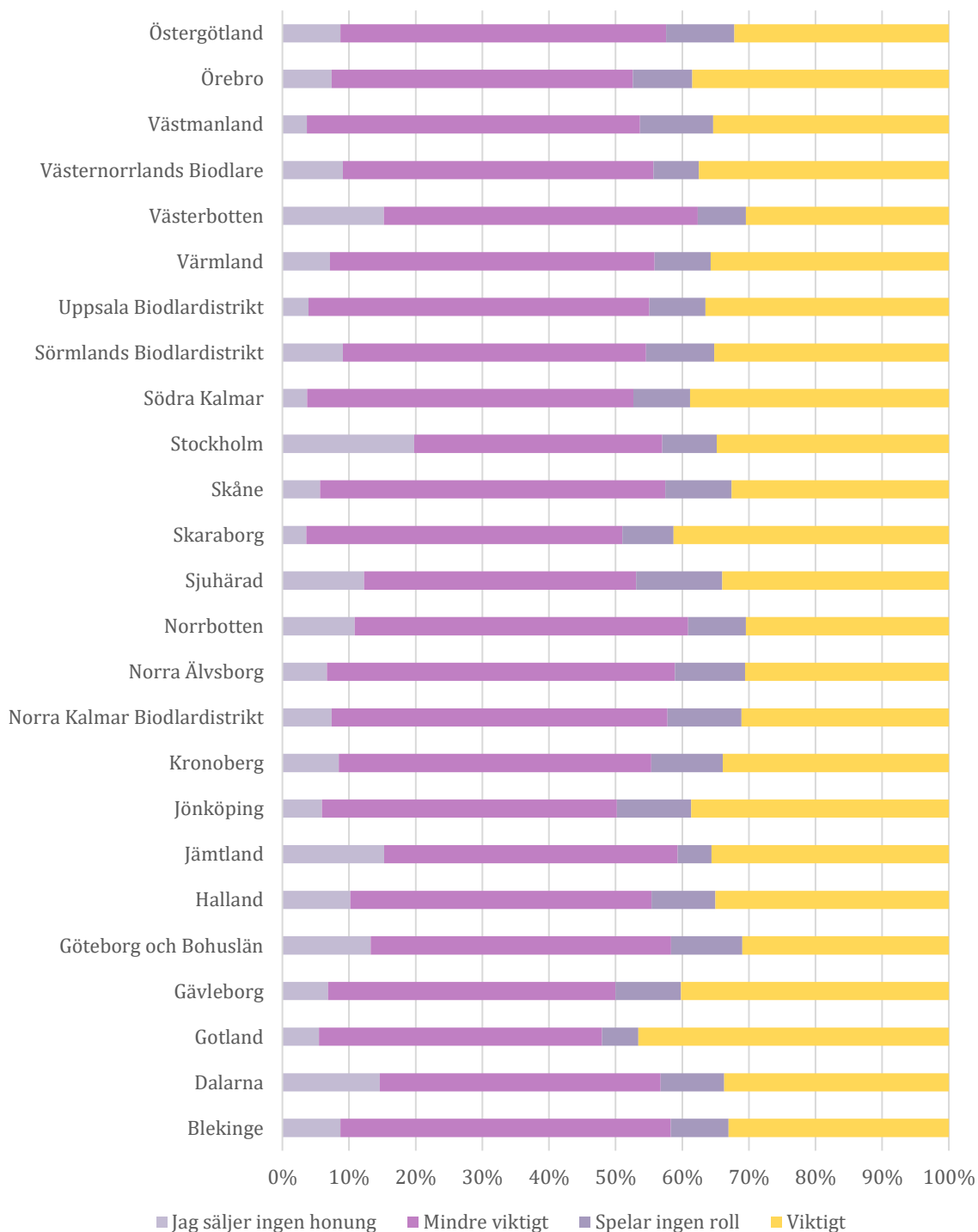

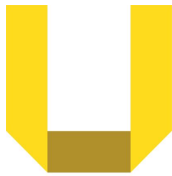
Därefter har en sammanställning gjorts mellan vilket distrikt biodlaren tillhör och hur viktigt försäljningspriset är. Som kan tydas i grafen nedan har störst andel angett att försäljningspriset är viktigt i distrikt Gotland och Skaraborg. I Gotland har nästan 50% av respondenterna uppgett detta svarsalternativ. Samtidigt tillhör även Gotland distriktet en av de distrikt med lägst andel respondenter som angett att de inte säljer honung. Drygt 95% av respondenterna i distriktet säljer honung, vilket också gör att försäljningspriset kan ha stor betydelse till följd av att många i distriktet är beroende av inkomst kopplad till honungsförsäljning. I Stockholm har störst andel angett att de inte säljer honung, hela 20% av respondenterna i distriktet. Av de som säljer honung är det ytterst få i distrikt Stockholm som uppgett att försäljningspriset inte spelar någon roll. Många har i stället svarat enkätfrågan med "mindre viktigt", vilket tyder på att försäljningspriset har liten betydelse för biodlare i distrikt Stockholm. I Norra Älvsborg och Västerbotten har minst andel angett att försäljningspriset är viktigt.

Unitalent

Samband mellan distriktstillhörighet och hur viktigt försäljningspriset på honung är

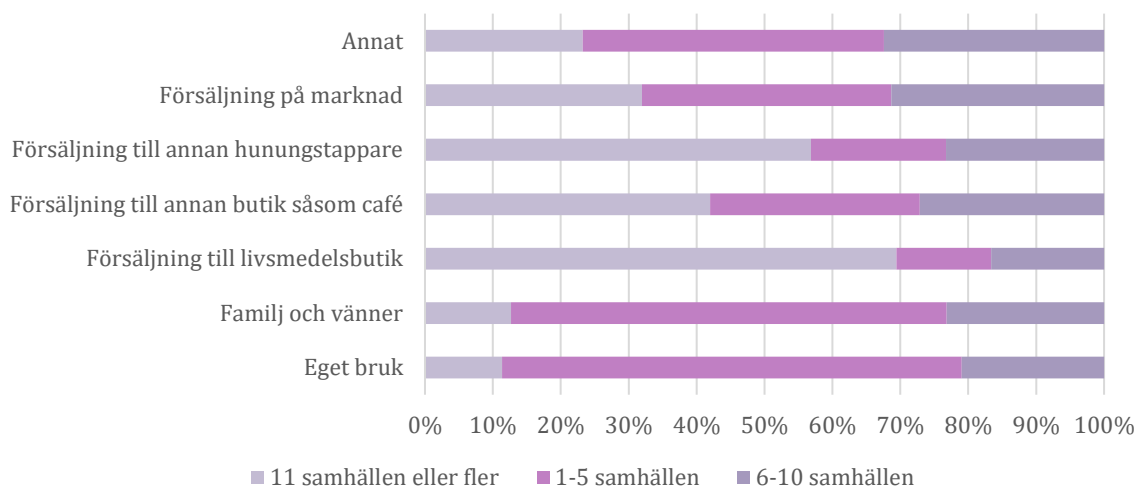

Unitalent

Samband kring var biodlarnas honung hamnar

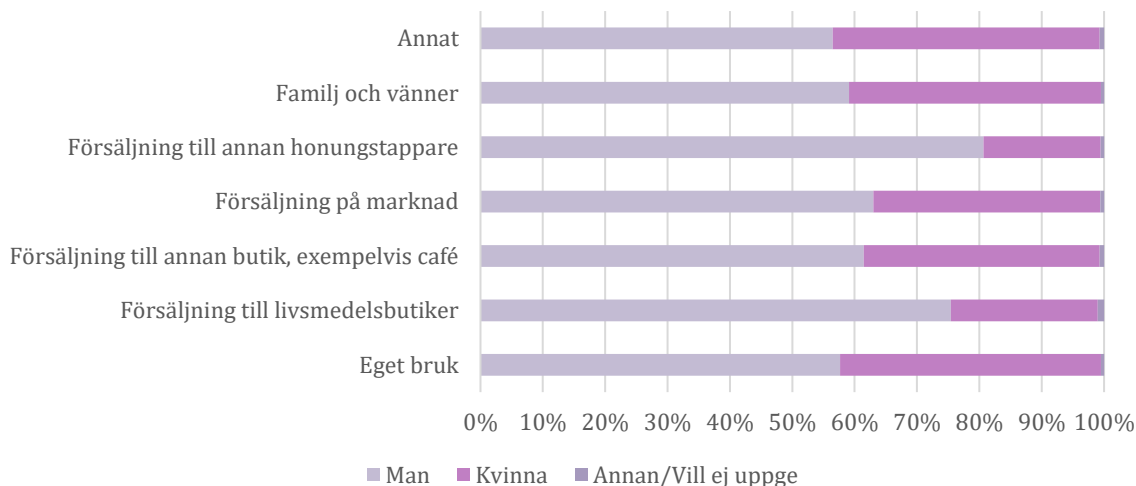
Grafen nedan visualiserar sambandet mellan hur många bisamhällen medlemmarna har och var honungen hamnar. Som synes i grafen är det en tydlig korrelation mellan dessa faktorer; de medlemmar som har 11 bisamhällen eller fler är i stor utsträckning de som säljer honung till andra honungstappare, livsmedelsbutiker eller andra butiker såsom caféer och gårdsbutiker. Samtidigt är det tydligt att de medlemmar som har minst antal bisamhällen, alltså 1–5, främst använder sin honung för eget bruk eller säljer/ger bort till familj och vänner.

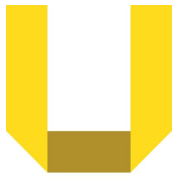
Samband mellan antal bisamhällen och var honungen hamnar

Vidare har en jämförelse gjorts mellan vilket kön biodlaren tillhör och var honungen hamnar. Som kan tydas i grafen nedan är det större andel av män som säljer till annan honungstappare samt till annan butik än andelen kvinnor. Kvinnor har framför allt uppgett familj och vänner samt eget bruk som svar. Av de som uppgett "Annan/Vill ej uppge" har störst andel besvarat att deras honung hamnar hos familj och vänner.

Samband mellan könstillhörighet och var honungen hamnar

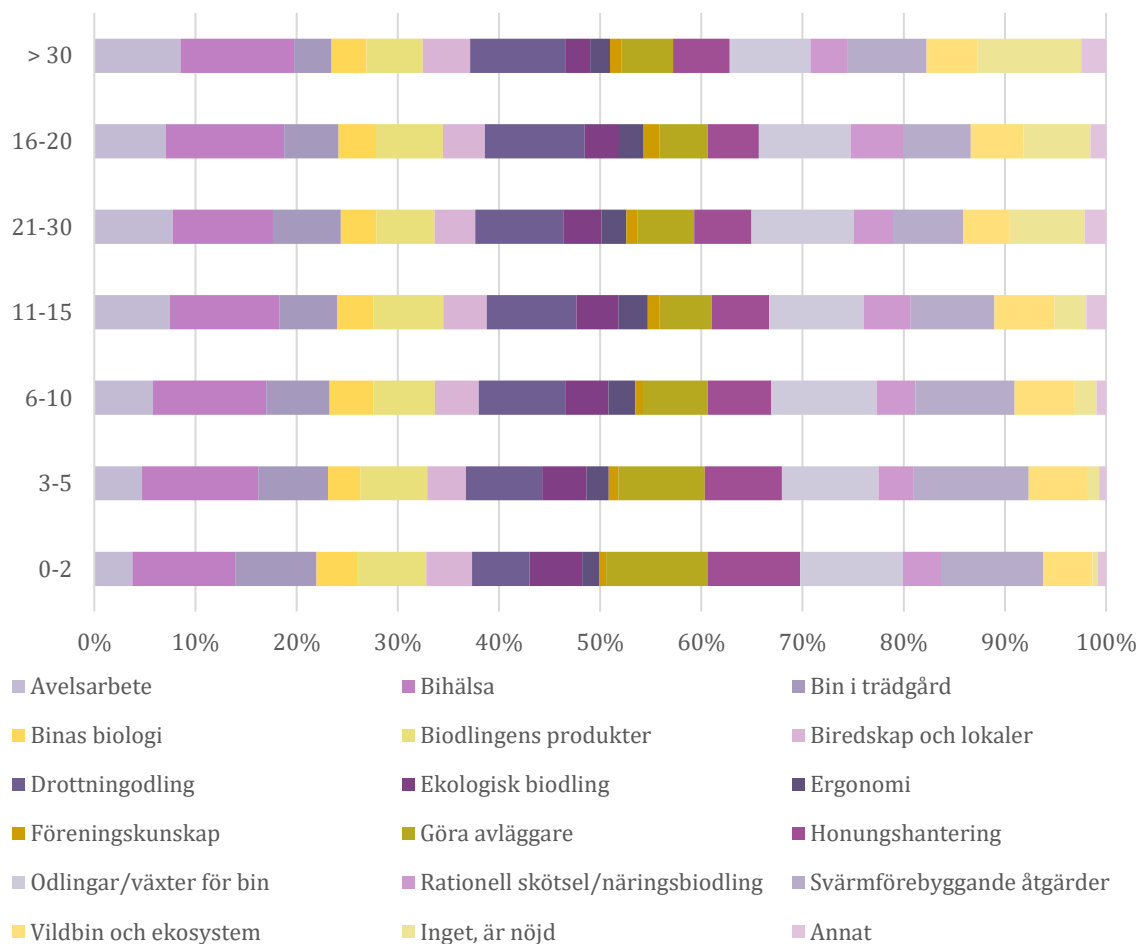

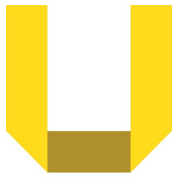
Unitalent

Samband kring vad biodlare är intresserade av att lära sig mer om

Grafen nedan visualiserar sambandet mellan hur många bisamhällen medlemmarna har och var honungen hamnar. Som tydliggörs i grafen är de olika intresseområdena relativt jämfördelat, oavsett hur många år respondenten varit biodlare. Det kan dock avläsas att biodlare som varit länge inom branschen, över 30 år, har stort intresse av avelsarbete, drottningodling och biodlingens produkter. Av de som varit biodlare 0-2 år har endast en liten andel uppgett dessa svarsalternativ och istället är att göra avläggare, bihälsa och svärmförebyggande åtgärder vanligt förekommande svarsalternativ. Något som tydligt visas i grafen är även att det nästan inte är några av de nyaste biodlarna som har svarat att de är nöjda och inte vill lära sig mer, medan andelen som har angett detta alternativ är betydligt större hos de som har varit biodlare längst. Detta upplevs vara ett rimligt samband, i och med att de som är nya som biodlare sannolikt har begränsade kunskaper och erfarenheter inom biodling och därför i större utsträckning efterfrågar att få lära sig mer. Avelsintresse är en av de intresseområden som man kan se en ökning av intresse för ju längre medlemmarna har varit biodlare.

Samband mellan antal år som biodlare och vad man är intresserad av att lära sig mer om

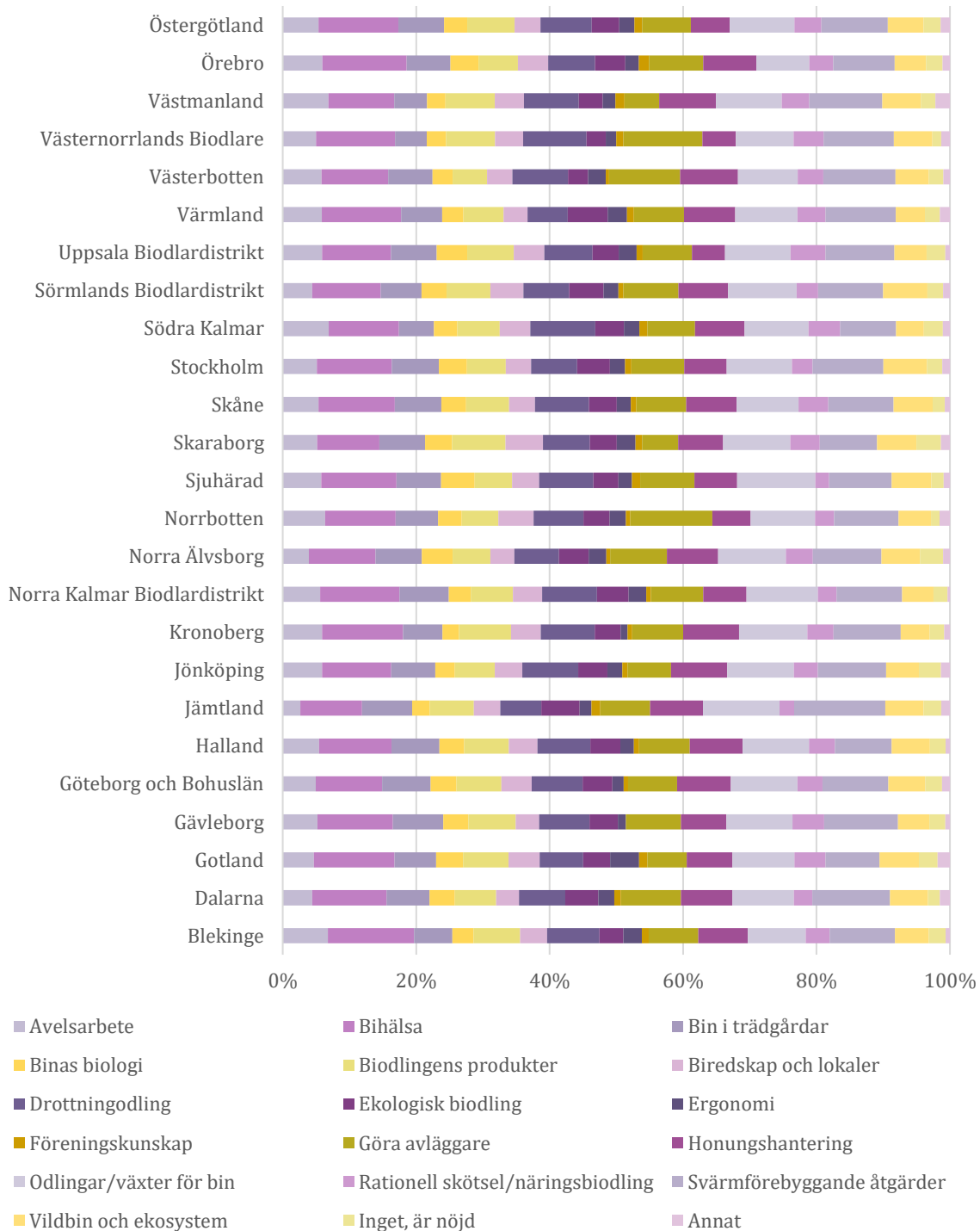

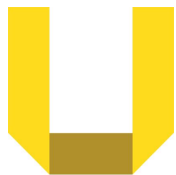

Unitalent

Vidare visualiseras nedan sambandet mellan distriktet medlemmarna tillhör och vad de är intresserade av att lära sig mer om. Här syns tydligt i vilka distrikt som medlemmarna har mer eller mindre intresse av att lära sig nytt, vilket exempelvis kan ha att göra med hur stor andel i distriktet som är nya inom biodling. Observeras bör att fördelningen är relativt jämn över samtliga distrikt - med vissa variationer beroende på distriktstillhörighet.

Samband mellan distrikt och vad man är intresserad av att lära sig mer om

Unitalent

Bilaga 1: Distriktsrepresentation

I denna tabell presenteras representationen av respektive distrikt. Kolumnen märkt med "Antal svar" anger antalet svar som hämtats in från distriktet i den enkät som skickats ut. I nästa kolumn, "Totalt antal registrerade medlemmar", presenteras istället antal registrerade medlemmar i respektive distrikt. Observera att dessa värden är från september 2021, då den senaste sammanställningen av antalet registrerade medlemmar gjordes. I "Procentandel" anges slutligen hur många procent av det totala antalet som har deltagit i enkätundersökningen. För referens skickades enkäten ut till 14 574 medlemmar och genererade 5077 svar, vilket är en svarsandel på 35 procent. Samtliga distrikt är således relativt väl representerade i det sammanlagda slutresultatet, som presenterats ovan.

Distrikt	Antal svar	Totalt antal registrerade	
		medlemmar	Procentandel
Blekinge	115	367	31%
Dalarna	178	549	32%
Gotland	73	204	36%
Gävleborg	102	357	29%
Göteborg och Bohuslän	468	1384	34%
Halland	334	855	39%
Jämtland	59	244	24%
Jönköping	287	970	30%
Kronoberg	177	661	27%
Norra Kalmar Biodlardistrikt	135	334	40%
Norra Älvsborg	180	636	28%
Norrbottnen	92	287	32%
Sjuhärad	147	528	28%
Skaraborg	196	791	25%
Skåne	583	2036	29%
Stockholm	465	1630	29%
Södra Kalmar	188	718	26%
Sörmlands Biodlardistrikt	253	680	37%
Uppsala Biodlardistrikt	178	690	26%
Värmland	154	479	32%
Västerbotten	138	399	35%
Västernorrlands Biodlare	88	267	33%
Västmanland	82	280	29%
Örebro	135	447	30%
Östergötland	264	807	33%